A° 1821. N° 84.

ROTTERDAMSCHE

COURANT.

Saturdag den 14 Julij.

Deze Courant met het Bijvoegsël wordt voor den gewonen prijs uitgegeven.

LONDEN den 10 Julij.

De Koning heeft gisteren een cour en daarna een geheimen raad gehouden, waarin de aanspraak tot fluiting van de zitting van het Parlement, die morgen plaats moet hebben, goedgekeurd is. Vervolgens heeft Zijne Majesteit aan verscheiden zijner Ministers audientie verleend.

— De ter bijwoning van de krooning benoemde buitengewone Ambassadeurs van Oostenrijk, Frankrijk en Denemarken zijn reeds hier met hun talrijk gevolg aangekomen.

— Er leeft thans te Lijnn eene weduwe, *Miller* genaamd, die 107 jaren oud is en alle hare zielsvermogens heeft behouden. Zij heeft onder de regering der vier koningen van den naam van *George* geleefd, en herinnert zich volkomen de krooning van *George II.*

— De geheime raad heeft heden over de vraag der Koningin, om gekroond te worden, gedelibereerd; doch de uitslag van die deliberatien is niet bekend geworden, dewijl, daar Hare Majesteit zich in hare memorie aan den Koning in zijnen raad heeft gewend, de raad geene uitspraak doen kan, zonder dat deszelfs besluit door des Konings goedkeuring is bekrachtigd. Men zeide, dat de marquis *van Londonderrij* en de graaf *van Liverpool* aan Zijne Majesteit het besluit van den raad moesten mededeelen.

— In verscheiden bijzondere brieven van *St. Helena*, van den 15 Mei, vindt men nog eenige tot nu toe onbekende bijzonderheden over den dood van *Bonaparte*, en over zijne begraving, die den 9 in de zoogenaamde heilige valei heeft plaats gehad. Zijn lijk werd door grenadiers gedragen, en de graaf *Montholon* en de generaal *Bertrand* droegen de slippen van het rouwkleed; op de kist was zijn degen geplaatst en de mantel, dien hij in den slag van Marengo droeg; na het lijk volgden mevrouw *Bertrand* met hare geheele familie, ladij *Lowe* en hare dochters, in zwaren rouw gekleed, de jongste officieren der marine, de Staf der armee, en de gouverneur sir *Hudson Lowe* met den Admiraal, die den trein sloten. Het 66ste en 20ste regement artillerie, de vrijwilligers en mariniers, te zamen omtrent drie duizend man, stonden op de naburige hoogten geschaard, en toen het lijk in het graf daalde, werden drie salvo's uit het geschut, elk van elf schoten, gedaan. De grafkuil was veertien voeten diep, van boven zeer breed, doch beneden smal toeloopende ter grootte van de kist, die door een zwaren steen gedekt werd; terwijl de overige tusschenruimte toegemetseld is, zoo dat alle mogelijke voorzorgen genomen zijn, om te beletten dat het lijk niet gestolen worde, hetgeen, zoo men zegt, even zeer op verzoek van den franschen Commissaris, als volgens het verlangen van het Gouvernement des eilands geschied zoude zijn. De Priester van *Bonaparte* had bevorens de aarde gewijd. Het lijk ligt in drie kisten, van mahoniehout, lood en eikenhout. Zijn hart, hetwelk *Bertrand* en *Montholon* met zich naar Europa wilden nemen, is in de kist gelegd, doch bewaard in eene zilveren bus met wijngeest gevuld, even als zijne maag, die zijn chirurgijn gaarne had willen behouden. Eene officiers-wacht is met de bewaring van het graf belast.

Niettegenstaande *Bonaparte* door den aard zijner ziekte hevige pijnen moet geleden hebben, heeft hij nooit geklaagd; hij weigerde geneesmiddelen, als begrijpende, dat dezelve hem van geen nut konden zijn, en voorspelde eene maand voor zijn dood, dat hij van zijne kwaal niet zoude opkomen. Toen zeide hij ook, dat hij beter dan de chirurgijns zijne ziekte kende, en dat het dezelfde was, waaraan zijn vader was gestorven. Weinige uren voor zijn overlijden zegt men, dat hij zijne handen kruiselings over zijne borst legde, ongetwijfeld om een gebed te doen, en daarna dezelve weder naar zijne zijden liet vallen. Gedurende het laatste tijdperk van zijne ziekte waren zijne oogen onophoudelijk gevestigd op de beeldtenis van zijnen zoon, die hij aan het voeteneinde van zijn bed had laten plaatsen, en het scheen, dat zijne verknochtheid voor dat kind zeer groot was. De laatste woorden van *Bonaparte* konden niet duidelijk gehoord worden, daar hij zich in een staat van ijlhoofdigheid bevond; echter kon men uit hetgeen men hoorde opmaken, welke gedachten zijne ziel bezig hielden. *Mijn zoon*, was het eerste woord, dat hij sprak; daarop mompelde hij eenige onverstaanbare woorden, en zeide: *Hoofd van de armeeën*; kort daarop zeide hij: *Frankrijk*, en sprak niet meer. Weinig tijd voor zijn overlijden gaf hij aan den geneesheer *Arnott*, over wiens zorgen hij zeer te vreden was, eene gouden snuifdoos, op welke hij met een pennemes zijne naamletter kraste.

De kleederen, die *Bonaparte* gewoonlijk droeg, waren allen in een zeer slechten staat, en zijn bediende *Marchand* verzekerde, dat het zeer moeijelijk was om hem nieuwe kleedingstukken te doen aantrekken, welke hij doorgaans spoedig daarna weder met zijne oude verwisselde.

— Men verneemt, dat *de Rosario*, die van St. Helena aangekomen is, de papieren van *Bonaparte*, zijn testament en andere testamentaire stukken heeft medegebragt. De goederen, die hij nalaat, moeten zeer aanzienlijk zijn, en men zegt, dat hij zijne bedienden zeer edelmoedig lijk heeft beloond, onder anderen een getrouwen koetsier, die hem eenmaal in een zeer gevaarlijk oogenblik het leven gered heeft.

— Volgens brieven van *Smirna*, van den 20 Mei, was er de rust wel hersteld, doch de ongerustheid nog niet verdwenen. De christen huisgezinnen, die bij het eerste alarm aan boord der in de haven liggende schepen gevlugt waren, zijn weder in de stad gekomen, doch houden zich alleen in de wijk der Franken op, die op het strand gelegen is, en van waar men dus des noods gemakkelijk ontvlugten kan. De rijke Grieken waren allen gevlugt, doch de armen hadden hunne winkels weder geopend en waren weder aan het werk gegaan.

— De actien van de bank zijn 232 en 3 vierde; de 3 pCts. gereduceerden 77 en 1 half; dito geconsolideerden 76 en 7 achtsten; de wissel op Amsterdam is 12 en 18, en op Zigt 12 en 15; op Rotterdam 12 en 19.

PARIJS den 9 Julij.

Er is eene koninklijke ordonnantie in het licht verschenen, waarbij de openbare verkoop wordt bevolen van 12 millioen 594,220 francs aan renten van 5 pCts. geconsolideerden, die aan de koninklijke schatkist behooren.

— Heden heeft de Kamer der Gedeputeerden de concept-wet wegens de censuur met 214 tegen 112 stemmen aangenomen, alsmede een amendement op hetzelve, door den heer *de Courtarvel* voorgedragen, bepalende, dat de censuur zal duren tot het einde van de derde maand na de opening der zitting van 1821, en nog een amendement van den heer *Bonald*, waarbij alle de dagbladen of tijdschriften, van welken aard ook, aan de censuur onderworpen zullen zijn, zoo dat hierdoor de letterkundige tijdschriften, die tot heden vrij van deze bepaling waren, thans ook de voorloopige censuur zullen moeten ondergaan.

De discussien waren heden niet minder levendig dan de vorige dagen; het amendement wegens de bepaling, dat de censuur niet dan tot het einde der drie eerste maanden van de volgende zitting zal duren, mishaagde de Ministers zeer, en werd door de meerderheid van alle de antiliberalen en liberalen tegen de ministeriëlen doorgedrongen; daar en tegen waren de liberalen ten hoogsten onvergenoegd over het ander amendement, waardoor zij meenden, dat aan het Gouvernement meer toegestaan werd, dan het vraagde; dat het volkomen eene nieuwe wet door de Kamer voorgedragen was, en daardoor aan het koninklijk initiatief was te kort gedaan, en men de Charter geschonden had.

— Het Hof van Assises van Riom, voor hetwelk zestien personen te regt gestaan hebben, als beschuldigd van eene zamenzwering gemaakt te hebben tegen het Gouvernement en zelfs tegen het leven van een der koninklijke Prinsen, welk komplot de zamenzwering van het oosten genaamd werd, heeft op de verklaring der Jurij alle deze beschuldigden vrijgesproken.

— Volgens de laatste berigten van *Madrid* zoude de Koning eerst bij zijne aanspraak tot sluiting der zitting van de Cortès het juiste tijdstip bepalen, waarop de buitengewone Cortès zullen bijeen geroepen worden. In Andalusien had men weder eene aantal personen gearresteerd, die men beschuldigde van eene zamenzwering gesmeed te hebben, onder anderen een brigadier, *Nier* genaamd, die men voor het hoofd hield van een komplot, dat te Xeres, Cordua en Sevilien ontdekt was, en welke, naar men verneemt, het geheele plan en zijne medepligtigen heeft geopenbaard. In de volksklub de Fontana d'Oro werden nog van tijd tot tijd zeer oproerige redevoeringen gedaan, en men vreesde, dat de misnoegden van het aanstaande vertrek des Konings naar Sacedon gebruik zouden trachten te maken, om de rust der hoofdstad te storen.

— Een der dagbladen verzekert heden, dat er door een buitengewonen courier de tijding zoude aangekomen zijn van eenige ongeregeldheden, die te Madrid den 2 en 3 dezer maand zouden plaats gehad hebben, ten gevolge van de aanspraak des Konings, waarmede hij de zitting had gesloten, en waarin niet gesproken werd van de aanstaande bijeenroeping der buitengewone Cortès, hetgeen veel misnoegdheid verwekt en aanleiding tot oproerigheden zoude gegeven hebben. Dit berigt verdient echter nadere bevestiging.

— De 5 pCts. geconsolideerden zijn 85 francs 85 centimes; de actien van de bank 1535 francs.

BRUSSEL den 11 Julij.

Heden heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal de door de Tweede Kamer aangenomen wet op de nieuwe belastingen met 21 tegen 17 stemmen goedgekeurd.

— Te Spa heeft Hare Majesteit de Koningin dezer dagen een prachtig feest gegeven, waarop zich Hunne Majesteiten de Koningen van Pruissen, der Nederlanden en van Wurtemberg, benevens de Groothertog en Groothertogin *Nicolaas*, de Erfprins en Prins *Frederik* van Pruissen, de Groothertog van Mecklenburg-Schwerin, de Prins en Prinses van Oranje en Prins *Frederik* der Nederlanden, benevens een aantal lieden van den eersten rang, bevonden.

HAARLEM den 12 Julij.

Vervolg en Slot van de Aanspraak van Zijne Excell. den heer Staatsraad, Gouverneur van Noord-Holland, bij de opening van de vergadering der Staten van Holland, te Haarlem, den 3 Julij 1821.

Ik heb mij eenigzins langer bij den toestand der onderscheidene takken van onzen grooten handel opgehouden, om het gewigt der zaak. Voor Holland toch, Mijne Heeren! is de handel, hetgeen bij den mensch het bloed voor het ligchaam is; zonder handel is Holland niets; met den bloei des handels is dit ons gewest alles; kan, vermag en wil het alles; ondersteunt, verlevendigt en bezielt het alles, en strekt het bij alle omstandigheden, onder den Goddelijken zegen, tot steun en sterkte, zoo wel van het geheele ligchaam van den Staat, als voor ieder deel van hetzelve in het bijzonder. Ja, Edel Groot Achtbare Heeren! ik ga verder en beweer met overtuiging: Hollandsch handel is de moeder van de echt hollandsche fabrijken en trafijken, die zij als het ware zoogt en opkweekt, aan welke zij aanzijn en voedsel geeft, en alle fabrijken en trafijken in Holland, welker waar belang met dat des handels zoude kunnen in strijd staan, schijnen als zoo vele vreemde en later aangekweekte planten te moeten beschouwd worden, welker groei en bescherming dan alleen wenschelijk zijn, wanneer door dezelve de moeder niet aan het kind moet worden opgeofferd.

Trouwens, Edel Groot Achtbare Heeren! de staat der echt hollandsche fabrijken en trafijken gaat misschien met dien des handels zelven hand aan hand!

Wij zagen het reeds: De suiker-raffinaderijen gaan een stap voorwaarts, en de handel in suiker neemt toe; de bierbrouwerijen bloeijen meer bij het bloeijen van den graanhandel, en brengen den eigenaren beduidende voordeelen aan; de jenever-stokerijen werken onder dezelfde omstandigheden met verdubbelde veerkracht, ja produceren boven de behoefte en boven de mate van vertier; de prijzen der jenever zijn wel laag en voor de trafijkanten schadelijk, juist zoo als die der granen voor de handelaren, en misschien zelfs dat het crediet, aan deze trafijkanten bij de wet vergund, tegen 's Gouvernements bedoeling aan, dezelve in het moment van aanzuivering, bij verlaagde markten en nijpende verlegenheid, wel eens in de noodzakelijkheid brengt hunne partijen zeer ten nadeele ontijdig te verzilveren; dan, desniettegenstaande werken die trafijken met kracht, terwijl het min of meer voordeelige van hun werk buiten de grenzen ligt der bescherming, welke het Gouvernement hun zoo gaarne betoont. De scheepsbouw, gelijk wij dit straks zien zullen, kwijnt, en ziet daar alle daarmede verbondene werkplaatsen werkeloos. De rijnhandel neemt af en de zoutkeeten lijden;

en zoo is door eenige voorbeelden reeds de stelling bewezen: Hollandsch handel is de bron van welvaart voor Hollandsch fabrijken! Er is tusschen deze het naauwst verband, de meest gelukkige overeenstemming! — Ja zelfs alle fabrijken en inrigtingen, tot de bereiding en bewerking onzer nationale gewassen van meekrappen en vlas behoorende, zijn al weder op den bloei des handels in die artikelen als zoo vele takken op den boom geënt.

De vlashandel herstelt zich langzaam; de verzending naar Schotland houdt sedert Julij 1820 met kracht aan, terwijl die naar Engeland bestendig lijdt, door de cultuur van vlas in Ierland, gedurende den continentalen oorlog bij de hand genomen; de prijzen van het ruwe hier te lande zijnde vlas zijn in den nu afgeloopen winter tot eene voorbeeldelooze laagte gedaald, en hebben alzoo gedeeld in het lot van alle veldproducten; zij zijn gedrukt door de lage prijzen der katoenen, die op zich zelve, of met weinig linnen garens vereenigd, thans in Groot-Brittanje zoo goedkoop gewerkt als algemeen gebruikt worden, door den meerderen aanvoer van oostersche vlassen, en door de reeds genoemde cultuur van dat gewas in Ierland.

Intusschen, juist deze laagte der prijzen heeft den geest van speculatie opgewekt; en, hetgeen opmerkelijk is, men meent, dat eene op nieuw uitgevonden machinerie in de garen-fabrijken van Schotland, bij meerder vertier daardoor van het gefabrijceerde, ook de bron is van aanzienlijk vermeerderde aanvragen van vlas hier te lande, naar dat deel van Europa; terwijl naar Noorwegen en Denemarken vele verzendingen gedaan, en vrij aanzienlijke partijen gehekeld vlas naar Portugal, Spanje, Duitschland, het zuiden van Frankrijk en Italie zijn uitgevoerd, zoo dat de vlashandel, en, ten gevolge van denzelven, alle de daarmede verwante inrigtingen, werkplaatsen en handen arbeid, als in eenen herlevenden toestand mogen gesteld worden; en ik zegge dit met te meerdere gerustheid en genoegen, daar schier op dit oogenblik zelf de prijzen van het vlas, ten gevolge der aangehaalde meer gunstige omstandigheden, weder ruim 15 per cent gerezen zijn.

Ook op de meekrap zijn in 1820, ten gevolge van verlaagde prijzen, meerder orders van buiten ingekomen; en hoe zeer men misschien, bij het ontvangen van dezelve, de prijzen, aan welker laagte die orders waren toe te schrijven, te spoedig en te onvoorzigtig verhoogd heeft, waarvan de nadeelige gevolgen, bij eenen goeden teelt van die plant in dit jaar, door velen zouden kunnen gevoeld worden, hebben met dat al, Edel Groot Achtbare Heeren, die handel, en met denzelven de fabrijken, daaraan verknocht, eenen tred voorwaarts gedaan, en zoo wel de waarde van vele landeigendommen gehandhaafd, als de handen arbeid van duizenden bevorderd.

Intusschen, Mijne Heeren! is het hier de plaats op te merken, dat, indien ik in 1819 het gevaar en de kwijning van vele takken van handel en welvaart aan de steeds, ten gevolge van het vroeger oorlog, bovenmate opgezette prijzen heb gemeend te mogen toeschrijven, en den wensch te moeten uiten, dat dezelve tot de gewone vredesprijzen mogten worden teruggebragt, thans die wensch bijna in alle opzigten is vervuld, en de prijzen van schier alle handel-artikelen tot die van vrede zijn teruggebragt, zoodanig, dat de voorzigtige handelaar het daarvoor houden durft, dat de uitzigten tot vermeerdering van bloei voor den handel, en van welvaart voor de neringdoende ingezetenen dezer provincie, meer gunstig zijn, en dat de gereduceerde prijzen, daar zij voor den ondernemer weinige vrees voor meerdere daling en verlies overlaten, de ondernemingen zelve begunstigen; terwijl de ruime voorraad van alles op de hollandsche markten, gepaard met zulke goedkoope prijzen, van zelve den buitenlandschen kooper lokken, en het getal der afnemers vermeerderen moet.

En zoude ik hier van den handel in kaas en boter niet gewagen, welke beide voor dit gewest even belangrijk moeten geacht worden, als zij in het jaar 1820, zoo met betrekking tot prijs als hoeveelheid, voordeelig geweest zijn! De noordhollandsche markten althans waren steeds progressif; op alle is in 1820 meer dan in 1819 aangebragt, en de gemiddelde prijs van *f* 7: - voor het oud, of ruim *f* 15: - voor het nederlandsch pond, heeft den noord-hollandschen landman tot vele opofferingen in staat gesteld, welke hij of edelmoedig aan groote belangen gedaan, of naar de bestaande wetten tot leniging van de rampen zijner naburen heeft moeten aanbrengen.

Het schijnt intusschen, dat de buitenlandsche handel in zuid-hollandsche kaas eerder af dan toeneemt, en dat dit den bouwlieden aldaar heeft aandachtig gemaakt op het minder deugdzaam fabrijcaat, hetwelk buiten 's lands beklaagd werd, en hun genoopt heeft vrijwillig tot verbeteringen terug te komen, welke bij mangel van oude constructive bepalingen op het maken der kaas waren achtergebleven.

De prijzen der zuid-hollandsche boter hebben zich in 1820 staande gehouden, boven verwachting, daar al het vertier van dit object zich thans schier geheel en alleen bepaalt tot de inwendige consumtie, en alle buitenlandsche verzendingen genoegzaam geheel door die van de vriesche boter verdrongen worden; de vriesche boter toch wordt door de buitenlanders geprefereerd zoo om den goedkooperen prijs als om de fustage, vermits zij op de laatste minder hout betalen dan op de eerste; eene preferentie, welke, zoo lang althans in Holland het oude fust mag gebruikt worden, zoo gevestigd is, dat in 1820 *geen duizend* achtendeelen eigenlijke hollandsche boter zijn uitgevoerd. Het is te wenschen, Mijne Heeren! dat, wanneer het gebruik der oude tonnen in Holland, zal moeten ophouden, de bepalingen, daaromtrent genomen, gestreng gehandhaafd, en even daardoor vele klagten ten dezen zullen voorkomen worden.

Intusschen vermeen ik de aandacht der regenten, in deze vergadering tegenwoordig, wier geadministreerden hierin betrokken zijn, op deze en de vorige belangrijke indicatien te mogen vestigen, te meer daar bij den verminderden prijs der granen en andere veld-producten de welvaart en waarde hunner landerijen door een aanhoudend en bloeijend vertier van kaas en boter alleen kunnen worden staande gehouden, en eene afnemende buitenlandsche verzending op dien bloei en op dat vertier vroeg of laat nadeelig zoude kunnen werken.

En nu, Edel Groot Achtbare Heeren! de middelen van ons gewestelijk bestaan als op den voet volgende, bieden zich de groote en kust-visscherijen als van zelve aan. Wat anders zal ik van dezelve zeggen, dan dat beiden in het jaar 1820 veel, en vooral de groote, een schier onoverkomelijk verlies geleden hebben; reeds drie zomers achter den anderen heeft de groote visscherij met rampen en tegenspoeden geworsteld, welke haar, niettegenstaande de van Rijks wege toegekende premien, telkens ruim drie tonnen gouds gekost hebben; en indien het den Almagtigen niet behaagt, de physike oorzaken, dat is, het toenemen der haaijen en van andere op den haring jagend roofgedierten, waaraan naar alle waarschijnlijkheid die herhaalde en in de geschiedenis der groote visscherij voorbeeldelooze wanvangst moet worden toegeschreven, uit den weg te ruimen, dan spreidt zij ontegenzeggelijk een zeer donker floers voor de toekomst over dezen belangvollen tak van nationale welvaart; het is zoo, gelijk het getal onzer haringschepen ten gevolge dier drukkende omstandigheden is afgenomen, zoo is het weder aangevuld door 25 bodems, uit Emden naar Enkhuizen overgebragt; maar dit overbrengen schijnt ook gedeeltelijk aan dat zelfde ongunstig wedervaren der embdensche visscherij te moeten worden toegeschreven, en zal dan eerst, en dan alleen, den bloei en het aanzien van Hollandsch groote visscherij vermeerderen en helpen handhaven, wanneer het Opperwezen geheel dezen tak van voorvaderlijken bloei en vlijt weder in zijne magtige en gunstrijke hoede neemt, en de vangst van dit jaar doet voorspoedig zijn. — Intusschen hebben de reglementen, van wege U Edel Groot Achtbaren aan 's Konings goedkeuring onderworpen, eene betamelijke strekking, om alle verkeerde behandeling, valsche pakking of bedriegelijken en bij den buitenlander crediet benemenden handel in haring voortekomen, en wij zien dan ook, in het belang van dezen lijdenden tak van welvaart, 's Konings sanctie op dezelve met een eerbiedig verlangen te gemoet.

Te midden van alle deze voor de groote visscherij nadeelige omstandigheden heeft dezelve zich vooral daardoor boven moedeloosheid en ontbinding kunnen verheffen, dat de beug- of kabeljauw-visscherij (welke door dezelfde schepen wordt uitgeoefend, die des zomers ter haring varen) in den afgeloopen winter met tamelijken zegen is gedreven, zonder hetwelk het aantal schepen, waaruit de haringvloot van dit jaar nog ten getale van 168 buizen bestaat, aanmerkelijk minder zoude geweest zijn.

De kustvisscherij is en blijft in eenen verachterenden toestand, zonder dat 's Konings besluit, houdende eene instructie voor de keurmeesters der netten, aan den toenemenden kanker heeft kunnen paal en perk stellen; misschien dat eene algeheele vrijstelling van alle belastingen in de verschillende steden op de versche visch, eene strenge revisie van de plaatselijke reglementen op de vischmarkten en eenige premie van 's Rijks wege, de middelen zijn, om voor te komen, dat de provincie Holland, geheel langs de Noordzee gelegen, niet vroeg of laat van een product verstoken of in mindere mate voorzien worde, hetwelk haar eigen schijnt. Ik heb deze consideratien aan de bevoegde autoriteiten onderworpen, en blijf de beoordeeling derzelve afwachten.

Intusschen is door heeren Gedeputeerde Staten van de beide deelen van Holland, ten gevolge van het verhandelde in Uw Edels Groot Achtbare vergadering van het afgeloopen jaar, aan het ministerie van onderwijs, der nationale nijverheid en kolonien, een concept-reglement voor een daar te stellen *collegie van de versch-haring- en kustvisscherij* voor de provincie Holland ingezonden, ten einde aan Zijner Majest. sanctie te worden onderworpen, en, indien deze instelling, welke de vrucht is der conferentien van de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, zoo met de onderscheidene kustreederijen als met gecommitteerden van de groote visscherij, eenmaal zal kunnen worden tot stand gebragt, dan is er grond om te verwachten, dat uit den boezem van dat collegie alle zoodanige voordragten en consideratien zullen voortkomen, welke kunnen geschikt zijn, om aan dat kwijnend ligchaam nieuw leven, nieuwe krachten en nieuwen bloei aan te brengen.

De Groenlandsche visscherij heeft aanhoudend met teleurstelling te worstelen, en hoezeer een bodem, daartoe uit Amsterdam bestendig naar zee gezonden, door een ander, binnen Wormerveer uitgerust, dit jaar gevolgd is, schijnt echter die belangrijke bron van vroegeren volksvoorspoed, altijd op den ouden voet ingerigt, van eenen bedenkelijken uitslag. Dit heeft dan ook den door zijne kunde bekenden commandeur *Broertjes* op de gedachte gebragt eener nieuwe proeve van uitrusting voor de walvischvangst, en op zijn raad is door *Willem Rab*, te Burgt op het eiland Texel, aan Zijne Majesteit voorgesteld en door Hoogstdenzelven goedgekeurd een plan, om op eene verminderde schaal die visscherij met een schip van ongeveer 100 lasten, en met de helft der bij de wet bepaalde equipagie uit te oefenen, onder genot van de bij koninklijk besluit daarbij toegekende gelijke premie en daarstelling van andere bepalingen, waarvan de uitslag met deelneming wordt te gemoet gezien.

Eindelijk, Mijne Heeren! de scheepsbouw, als met den bloei van alle takken van handel en industrie naauw verbonden, moet door ons aan het slot onzer beschouwing van die beide niet met stilzwijgen worden voorbijgegaan; zij maakt intusschen als het ware eene uitzondering op de algemeene beginselen, hier boven vastgesteld; de scheepsbouw is in onze dagen niet aan de scheepvaart onmiddelijk verbonden; en, terwijl de scheepvaart vermeerdert, kan dit niet wel van den scheepsbouw, dat is, van de constructie van nieuwe bodems op onze werven, gezegd worden. — De eigenlijke *nationale scheepvaart* is daar te boven eerder af dan toegenomen, eensdeels, om dat het getal der nieuwe schepen, onder nationale vlag varende, langzamerhand vermeerdert, en anderdeels, om dat, behalve zoo vele oorzaken als den nationalen bouw in den weg staan, en bij vorige vertogen aan U Edel Groot Achtbaren breedvoerig ontwikkeld zijn, de vragten in 1820 te goedkoop, en de retouren uit West-Indien te schraal en te onzeker geweest zijn.

Trouwens, de groote scheepsbouw in deze provincie kan niet aanmerkelijk toenemen of verbeteren, zoo lang de vreemde schepen zoo goedkoop kunnen worden aangekocht, en van de voordeelen en protectie der inlands gebouwden, om gewigtige redenen, moeten blijven genot hebben; en in de daad de scheepsbouw is bij andere natien in de laatste jaren zoo verbazend toegenomen, dat er voor de behoeften en den dienst des handels, in deszelfs onderscheidene en uitgestrekte betrekkingen, misschien reeds te veel schepen zijn; de goede wil echter van Amstels handelaren is genoegzaam gebleken, door het aanbouwen en gereed maken, voor rekening van particulieren, van een schip, voor Java bestemd, hetwelk, zoo men hoopt, zal gevolgd worden door een kiel, op dezelfde werf gelegd, terwijl ik vermeen, dat een derde nog op eene andere werf op stapel staat, om bij de eerste aanvrage te worden gereed gemaakt; ondernemingen, welke, hoe weinig beduidend zij ook schijnen mogen, bij vergelijking met den scheepsbouw ten tijde onzer vaderen, daarom aan het hart en de edelmoedigheid der ondernemers te meer eere doen, om dat het niet kan geloochend worden, dat de schepen, op onze werven gebouwd, aan de eigenaren duurder te staan komen, dan de zoodanige, die elders gebouwd en hier aangebragt door hun gekocht worden.

Ten slotte, Edel Groot Achtbare Heeren! Mogt ik voor twee jaren U Edel Groot Achtbaren bepalen bij 's Konings zorgen, betoond in meer gunstige bepalingen, op den aan en afvoer naar en van de oost-indische bezittingen met nationale schepen, thans moet ik even zeer U Edel Groot Achtbaren herinneren, dat 's Gouvernements werkzame ijver voor de belangen van den handel de gelijkstelling heeft weten te verkrijgen van het amerikaansch Gouvernement, over de regten en tonnengelden voor de schepen en voortbrengselen

---

*** Die iets schuldig zijn aan, of te pretenderen hebben van den Boedel van wijlen den Heer ANDRIOLA VAN PORTA, in leven Mr. Koekbakker en Kruidenier, te Gouda, ofte wel eenige Goederen, Gelden of Effecten, tot zijnen Boedel behoorende, onder zich mogten hebben, worden verzocht daarvan spoedige opgave te doen, en wel uiterlijk binnen veertien dagen na dato dezes, aan den Heer F. BEZEM Sz., te Gouda, als Mede-Voogd over des Overledens nagelaten minderjarige Kinderen.

Gouda den 9 Julij 1821. Wm. BLOK, *Notaris.*

*** Alle degenen, welke iets te pretenderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen den Heer JAN VOORWINDE, op den 26 Junij dezes jaars te Benthuizen overleden, of eenige Papieren, Gelden of Effecten onder zich mogten hebben, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, uiterlijk vóór den 1 Augustus dezes jaars 1821, ten Kantore van den Notaris Mr. C. G. BOERS, te Hazerswoude, of ten Huize van den Heer W. VAN DER VLIES, te Benthuizen.

*** J. MEULEMANS en H. DROOG, Kleedermakers, op den Visschersdijk, wijk D, n.° 124, te Rotterdam, berigten hiermede het geëerd Publiek en hunne verdere Begunstigers, dat hun WINKEL heden geopend is; zij bevelen zich aan tot het maken van alle soorten van MANS-KLEEDEREN, alsmede DOUILLETTEN en SPENCERS voor Dames, naar den laatsten smaak, belovende eene prompte en civiele bediening.

*** Puik van GEITENMELK te koop bij *F. GRIVA*, in de Posthoornsteeg, wijk C, n.° 446, op den Schiedamschendijk, te Rotterdam.

*** JACOBUS JOHANNES VERWOERT, openbaar Notaris, in 's Hage, is van meening, in den *Nieuwen Doelen* aldaar, op Maandag den 16 Julij 1821, des namiddags te vijf uren, te veilen, en op Maandag den 23 dito, des namiddags te 7 uren, te verkoopen: Een wel gesitueerd BUITENVERBLIJF, genaamd *ZONNEVREUGD*, groot 70 Roeden, 96 Ellen, 38 Palmen, 65 duimen Nederlandsche maat, (500 Roeden), gelegen in den Polder van Klein-Vreienban, onder Nootdorp, op Brasserskade, bezijden het Tolhek, met deszelfs Huizinge, gequoteerd n.° 19, bestaande in drie Vertrekken, *Zolder*, *Loods* en *Schuitenhuis* met een wel aangelegde Boomgaard en Boschkagie, zeer geschikt tot de Visscherij en Eendenjagt; doende in 's Rijks Grondlasten met het Deuren en Vensfergeld 's jaars *f* 17, 20; kunnende met 1 September 1821 of eerder, bij de betaling der Kooppenningen, worden aanvaard, en worden bezigtigd des Vrijdags en Saturdags van iedere Week, en is nadere informatie te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris VERWOERT, in 's Hage voornoemd.

*** *OPENBARE VERKOOPING* te Bleiswijk, in de Herberg *de Stad Rome*, op Vrijdag den 20 Julij 1821, des morgens te 10 uren, van diverse partijen ongemeen schoon te veldstaande GRANEN, bestaande in 40 Bunders (ruim 46 Mergen) *Tarw*, *Haver*, *Gerst* en *Boonen*; en zulks in zoodanige Perceelen, als twee dagen voor de verkooping zullen afgepaald en genummerd zijn. Zijnde deswegens nadere informatien te bekomen bij den Notaris JACOB VAN WANING, te Bleiswijk voornoemd.

*** Naar LONDEN, de snelzeilende Packet *Prince of Orange*, Kapitein *Telemachus Musson*; vertrekt den 15 dezer. Adres bij W. SMITH en COMP., Kargadoors te Rotterdam.

van dit Rijk, hetwelk ontwijfelbaar een nuttige en voortdeeligen invloed op de scheepvaart en handel ook van deze provincie moet achterlaten; terwijl, indien men, wat den binnenlandschen handel en nering betreft, dikwijls niet zonder grond geklaagd heeft, dat eene te onbeperkte vrijheid, uit de wetten op het patent geboren, vreemdelingen en straatloopers, met een ambulant patent van slechts weinige guldens, eenen handel van duizenden drijven, en de voordeelen naar buiten doet wegvoeren, welke aan gezeten en aan alle rijks en gemeente lasten verbonden burgers billijk schijnen toe te komen, juist daaraan door de nieuwe wetsbepalingen, welke Zijner Majesteits goedheid ontworpen, en Hoogstderzelver wijsheid heeft voorgedragen, bepaaldelijk zal worden te gemoet gekomen, indien althans het nieuwe stelsel van financiële wetgeving tot stand gebragt en even daardoor de wenschen van duizenden vervuld, ja de behoeften van tienduizenden zullen bevredigd worden.

Dan, Edel Groot Achtbare Heeren! het wordt tijd, dat wij onze beschouwing tot het meer huishoudelijke van dit gewest bepalen, en met U Edel Groot Achtbaren nagaan, wat in de provincie zelve, zoo met betrekking tot haar phijsiek als moreel, heeft plaats gehad.

De waterstaat van dit gewest heeft sedert Uw Ed. Groot Achtbare jongste vergadering geene belangrijke verandering ondergaan. U Edel Groot Achtbaren zullen in derzelver tegenwoordige zittingen vernemen, dat Zijne Majesteit zich met Uw Edel Groot Achtb. wenschen vereenigd, en het beheer en de bekostiging der waterstaats-werken en wegen, met welke de provincie Holland is belast geworden, aan de collegien van Gedeputeerde Staten, over de beide deelen gevestigd, respectivelijk heeft overgelaten. Eene gezette personele inspectie van geheel Noord-Hollands geduchte zeewering, zeer onlangs gedaan, heeft dan ook reeds de overtuiging achtergelaten, dat het menschelijk vermogen bestendig het mogelijke beproeft, om het erfdeel onzer vaderen tegen de dreigende elementen te verdedigen; terwijl de millioenen schats, in de laatste jaren aan Noord-Hollands zeedijken ter verbetering besteed, den ijver der besturen, en de vaderlandsliefde der ingelanden in het schoonste licht plaatsen.

De Gedeputeerde Staten der beide deelen dezer provincie, gezamenlijk op Uw Edel Groot Achtb. voordragt door Zijne Majesteit in het beheer en in de bekostiging gesteld der aan hun overgegevene waterstaatswerken en wegen, hebben dan ook niets verzuimd, om door tijdige voordragten alle onnoodige bezwaren voor de ingezetenen van Holland zoo veel mogelijk af te keeren, en indien zij nog niet geslaagd zijn, om hunne eerbiedige en ernstige wenschen door vaste bepalingen en eene zoo wenschbare organisatie van het personeel van den waterstaat in de provincie te zien achtervolgd worden, zoo verwachten zij die met een eerbiedig vertrouwen van 's Konings wijsheid.

(*Vervolg in het bijvoegsel.*)

AMSTERDAM den 12 Julij.

Sedert onze laatste zijn in Texel binnengekomen J. H. Bakker van Smirna (ligt quarantaine), C. H. Schreuder van Bayonne, J. Grill, A. Steffens, H. F. Zinger en S. J. Vegter van Oléron, A. J. Overzee, R. L. Bovenkamp en G. S. Boon van Londen, C. Bradhering en C. Permien van Riga, O. A. Hermansen van Fredrikshaven, L. Clausen van Swenborg en C. A. Drevdahl van Libau; uitgezeild A. Smith naar New-IJork.

In het Vlie zijn binnengekomen R. Cubitt van Londen en J. F. van der Stag van Riga.

Den 5 dezer is door den texelschen loodsschipper D. Krijnen, op de hoogte van Texel, 5 mijlen aan zee, in goeden staat gepraaid het galjootschip *Welbedacht*, kapit. J. A. Engels.

Te Marseille is gearriveerd G. B. Flik van Monnikkendam; te Lissabon P. Haasnoot van Amsterdam; te Nantes P. T. Vriezema van Duinkerken; te Havre Bouvier, Hallen en Prahm van St. Petersburg en Lillja van Carlscrona.

's GRAVENHAGE den 12 Julij.

Naar men verneemt wordt Zijne Majesteit de Koning tegen de helft dezer maand in de residentie verwacht.

— Den 2 dezer heeft Zijne Majesteit de *honderd zes-en-twintigste Koninklijke Nederlandsche Loterij*, van 2,452,000 guldens, geärresteerd. Dezelve bestaat, even als de thans trekkende, uit 38,000 loten, 19,750 prijzen en 87 premien, en is overigens in alles gelijk aan de thans trekkende 125ste Loterij.

De collecte zal beginnen op Maandag den 6 Augustus 1821, en op Saturdag den 18 daaraanvolgende gesloten worden, en de komplete trekking der eerste klasse alsdan op Maandag den 10 September 1821 beginnen.

— De zevende algemeene vergadering der afgevaardigden van het Nederlandsch Bijbelgenootschap zal, den 31 dezer, des morgens te elf uren, te Amsterdam plaats hebben.

— Naar men verneemt zal er, gedurende een gedeelte van de maanden September en October eerstkomende, op het linker gedeelte der Ravelsche Heide, bij Turnhout, een kampement van troepen plaats hebben.

ROTTERDAM den 13 Julij.

Den 11, des namiddags, zeilde van Helvoetsluis kapitein Knocker, met de brieven van den 11, naar Harwich, en arriveerde *Carl*, O. H. Soderberg, van Stokholm: de wind N.

Den 11, na posttijd, arriveerden in de Maas de schepen *the Prins Leopold*, W. Draper, van Hull; *de Louisa*, D. Guijt, van IJersey, en *de Jonas*, H. C. Clausen, van Libau: de wind N. N. W.

Den 12, voor posttijd, is te Maassluis niets gepasseerd: de wind N. W.

Den 12, des namiddags, arriveerden te Helvoetsluis kapit. Hammond, met de brieven van den 11, van Harwich, en *Dolphijn*, J. Touzeau, van Rio-Janeiro, laatst van Guernsey: de wind Z. Z. O.

Den 13, des morgens, zeilden uit de Maas de schepen *de Eliza*, F. H. Fokkebij, naar Faborg; *de drie Gebroeders*, J. J. Keizer, naar Liverpool; *de jonge Duif*, H. A. Feijer, naar Bordeaux; *de Barendina Catharina*, L. P. Smith, naar Assens; en *de Anna Sophia*, M. H. Bojje, naar Nijborg: de wind O. N. O.

Den 13, voor posttijd, is te Maassluis niets gepasseerd: de wind W.

— Van *Vlissingen* wordt van den 10 Julij gemeld: Den 8 dezer zijn van Antwerpen de Schelde afgekomen en naar zee gezeild de schepen *le Coureur*, kapit. B. Boutin, naar Rouaan; *the Wilna*, H. Bradfield, naar Londen, en voor Antwerpen bestemd alhier ter reede gekomen *Harmanna Jacoba*, J. van Ulphen, van Sendres; *Maria Catharina*, O. M. Scholl, van Noirmoutier; *la jeune Collette*, C. Nierijnk, van Cette; *de vrouw Margaretha*, G. Pijbes, van Bordeaux; *Mathilda*, S. Whileij, en *the Pilot*, R. Slij, van Londen; *de Eendragt*, H. J. Korter, van Liverpool; *de drie Gebroeders*, H. Schwitters, van Petersburg, en *Vesta*, J. S. Keijser, van Marseille.

— Uittreksel uit de Lloijdslijst van den 10 Julij:

Volgens brief van Faro, van den 16 Junij, was het schip *the Prettij Lass*, Browning, geladen met olie voor Antwerpen, den 12 dito op eene zandbank, ten westen van kaap St. Maria, geraakt, en aldaar gedurende twee dagen in groot gevaar geweest van te verongelukken; hetzelve is echter met hulp van drie booten en zonder schade er afgebragt.

Den 8 dezer bevondt zich op de hoogte van Portsmouth het schip *Columba*, Kurtz, van Charleston naar Amsterdam.

Op de rivier zijn gearriveerd Nazebij van Harlingen, Skats en Helverston van Rotterdam, Strong van Amsterdam en Bradfield van Antwerpen; te Figueira *Deligente Paquete* van Amsterdam; te St. Ubes Titcomb van Rotterdam; te Kadix Brugge; te Livorno Stuit; te Rio-Janeiro *Thastleweij* van Amsterdam; te Baltimore White van Antwerpen; te Boston Woodberrij van Rotterdam.

Den 6 dezer was de wind te Deal Z. W.; den 7 en 8 N. O. en den 9 N. N. W.

— De provinciale Staten van Zuid-Braband hebben tot Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heeren luitenant-generaal *Dumonceau*, *Meeus* en *Dotrenge*.

De algemeene Vergadering der leden van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap zal Donderdag den 19 dezer, des morgens te 10 uren, in de Walsche Kerk alhier gehouden, en de Redevoering bij deze gelegenheid door Ds. J. SCHARP gedaan worden.

⁂ Gewone Vergadering van het Rotterdamsch Departement der Maatschappij *tot Nut van het Algemeen*, op Woensdag den 18 Julij 1821, des avonds te zeven uren, in het Gebouw des Departements, om te delibereren over de punten van beschrijving en om Afgevaardigden naar de Algemeene Vergadering te benoemen.

Uit naam van het Bestuur des Departements,
W. MESSCHERT, *Secretaris*.

Getrouwd,

B. T' HART
en
TRIJNTJE NOORDZIJ.

Pernis
den 8 Julij 1821.

Heden zijn getrouwd,

SIMON DE VRIES,
Weduwen. van C. J. WORMER, te *Purmerende*,
en
A. M. ANNOKKÉ,
Wed. J. BRASKER.

Edam
den 11 Julij
1821.

Getrouwd,

CORN. F. DE MONTMÉJAN,
van *Rotterdam*,
en
Jonkvrouwe D. M. G. A. GRUER DE MONTEAU,
van *Bordeaux*.

Bordeaux den 8 Junij 1821.

Heden verloste van eene welgeschapen DOCHTER, SARA SCHADEE, geliefde Huisvrouw van

P. VAN ROSSEM.

Rotterdam
den 12 Julij 1821.

Het heeft den vrijmagtigen God behaagd, mijn teedergeliefden Man, CORNELIS BOS, aan de gevolgen van eene bezetting op de borst, in den ouderdom van ruim drie-en-veertig jaren, dit tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen. Geve hiervan langs dezen weg aan Vrienden en Bekenden kennis; verzoeke van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

PIETERNELLA DE JONG,
Wed. CORNS. BOS.

Gouda
den 10 Julij 1821.

Heden overleed, in den ouderdom van 49 jaren en 5 maanden, de Wel Edel Geboren Heer J. A. HOMBROEK VAN DOORN, in leven Echtgenoot van Vrouwe A. C. VAN HAANSBERGEN.

Katwijk aan den Rijn den 10 Julij 1821.

Heden trof mij de bitterste slag mijns levens, door het overlijden van mijne dierbare Echtgenoote, PETRONELLA ELISABETH DROP, aan de gevolgen eener langdurige en smartelijke ziekte, in den ouderdom van ruim vijf-en-dertig jaren en eene gelukkige echtverbindtenis van vijftien jaren, mij nalatende vier kinderen, waarvan drie te jong zijn hun gemis te beseffen. Daar elk weldenkend hart met mij gevoelt wat ik verlies, zoo verzoeke van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

A. VAN ONSELEN,
Stads Chirurgijn en Vroedmeester.

Rotterdam
den 11 Julij 1821.

Rotterdam den 12 Julij 1821. Gisteren avond overleed alhier, in het 67ste jaar haars ouderdoms, Vrouwe MARIA GEERTRUIDA AGATHA VERSTEGE, geliefde Echtgenoote van den Wel Edelen Gestrengen Heer en Mr. J. S. WENTHOLT, *Oud-Raadsheer in het Hooge Geregtshof te 's Gravenhage*.

Op heden den 7 Julij 1821 trof mij en mijne zeven nog zeer jonge Kinderen de bitterste slag, daar het den Almagtigen behaagde, mijnen waarden en zeer geliefden Echtgenoot, JOHANNES JOSEPHUS VAN ROOSMALEN, in leven *1ste Luitenant en Adjudant bij de Artillerie- en Genieschool*, uit mijne liefdearmen weg te rukken, en, zoo ik hope, in zijne eeuwige heerlijkheid over te brengen.

Diep bedroefd, doch in Gods wijze wegen berustende, en van hem alleen mijne hulp en troost verwachtende, geef ik van dit mijn smartelijk verlies aan Naastbestaanden en Vrienden kennis, met verzoek mij van brieven van rouwbeklag te willen verschoonen.

M. VAN LOEVESIJN,
Wed. J. J. VAN ROOSMALEN.

Delft
den 9 Julij 1821.

125ste *KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ*.
ZESDE KLASSE.

Prijzen en Premiën van duizend guldens en daar boven, getrokken op den 12 Julij 1821.

Voormiddag:

51ste Lijst,	n.º 9581	een prijs van	f 1000.
—	28229	—	1000.
Den 13 Julij, voormiddag:			
53ste Lijst,	n.º 32547	een prijs van	1000.
—	18706	—	1000.
Namiddag:			
54ste Lijst,	— 15977	een prijs —	1000.
—	— 31683	—	1000.
—	— 13020	—	1000.

BEURS-PRIJS VAN EFFECTEN
te AMSTERDAM, den 12 Julij.

Werkelijke Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$47\frac{1}{2}$	a	$48\frac{1}{8}$
Kansbiljetten		f	$34\frac{3}{4}$	-	$35\frac{1}{2}$
Restanten Uitgestelde Schuld			1	-	$1\frac{1}{16}$
Sijndikaat 1ste Serie	5	pCt.	$99\frac{1}{2}$	-	100
Dito 2de Serie	5	—	$98\frac{1}{4}$	-	$98\frac{1}{2}$
Pruissische Negotiatie, Londen	5	—	$89\frac{1}{4}$	-	$90\frac{1}{4}$
Rusland, *Hope en Comp.*	5	—	$92\frac{1}{2}$	-	$93\frac{1}{4}$
Dito, Inschrijvingen	6	—	$48\frac{3}{4}$	-	$49\frac{1}{4}$
Spanje 1807	$5\frac{1}{2}$	—	$58\frac{1}{2}$	-	$59\frac{1}{4}$
Metalique Weenerbank	5	—	$72\frac{1}{2}$	-	73
Napelsche Certifikaten, adm. Napels			$67\frac{1}{4}$	-	68
Dito dito „ Amst.			$66\frac{1}{2}$	-	67
Weener Banken	5	pCt.	$55\frac{1}{2}$	-	$56\frac{3}{4}$
Dito dito	4	—	45	-	46
Certifikaten Rusland, leening Hamb.	5	—	$72\frac{1}{4}$	-	$73\frac{1}{2}$

Wisselkoers te Rotterdam den 12 Julij.

Hamburg 2 maanden	$35\frac{3}{8}$	kort	$35\frac{1}{4}$
Parijs —	$58\frac{1}{3}$	—	59
Bordeaux 2 —		—	$58\frac{1}{2}$

Den 13 Julij.

Londen 2 maanden 42 ß, kort 42 ß 3 ß.

SCHIEDAM den 13 Julij.

Jenever, de 30 Virtels, zonder Fust ... $5\frac{1}{4}$ ℒ
„ Amsterdamsche Proef ... $6\frac{3}{4}$ —
Zonder de Belasting.

*** VERKOOPING *van* MEUBELEN *en* HUISSIERADEN.

WOUTHERUS DE PRILL en JAN ABRAM JONGENEEL, openbare Notarissen, residerende te Rotterdam, als last hebbende van derzelver Principalen, zijn van meening, op Vrijdag den 20 Julij 1821, op de gewone uren, op den Goudschen Cingel, wijk O, n.° 2, over de Schouw, even buiten Rotterdam, publiek te verkoopen: Een dubbelde toer Paarlen, gemaakte Juweelen, gemaakt Goud en Zilver, goud Zakhorologie, Porseleinen, waaronder Tafel-, Koffij- en Thee-Serviesen, Glas- en Verlakwerk, gemaakte Lijnwaden, Vrouwen-Kleederen, Bedden met derzelver Toebehooren, Katoene en andere Dekens en Spreijen, Glasgordijnen, Kabinetten, Spiegel-Bureau, Porseleinkast, Bureau, Eet-, Speel-, Lade- en andere Tafels, Stoelen, zoo van Mahonie als ander Hout, Spiegels, Prenten in Lijsten achter Glazen, Schilderijen, Staande Horologie, Tafelhorologie, Smirnaasch Tapijt, Mangel, Pers, Koper, Tin en andere GOEDEREN meer; zullende Woensdag en Donderdag voor de verkooping, des voormiddags van 10 tot des namiddags te 4 uren, ter plaatse voornoemd, voor een ieder te zien zijn. Nadere onderrigting te bekomen bij PETRUS ELIZA VAN RIJP, aan het Vendukantoor, op de Vlasmarkt, te Rotterdam.

** Eene secure Remedie om WEEGLUIZEN niet alleen te dooden en te verdrijven, maar tevens te beletten, dat men nooit meer van dat stinkend Ongedierte geplaagd wordt, schoon zij vele Jaren op Schepen, in Huizen, Bedsteden, Ledikanten of elders gehuisvest hebben, à 14 Stuivers; is te bekomen te *Amsterdam* in de Boekdrukkerij van de Wed. A. BAKKER, op het Water, bij den Dam; te *Rotterdam* in het Hang, het vierde huis van de Zee-Vismarkt, wijk C, n.° 198.

** J. TWISK *Cornsz.*, A. WESSELS en G. H. BROEKHUIJZEN, Makelaars, zullen, op Maandag den 6 Augustus 1821, te Amsterdam, in het van ouds *Oudezijds Heeren-Logement*, des avonds te vijf uren, door den Notaris Mr. J. FABIUS, doen verkoopen: De zeer geëxtendeerde en welingerigte STADS GROF GESCHUT- en KLOK-GIETERIJ, met deszelfs hecht, sterk en weldoortimmerd WOONHUIS, TUIN, BOVENWONING, MAGAZIJNEN, ZOLDERS, *cum annexis*, mitsgaders PAARDENSTALLING voor 10 Paarden, alsmede twee afzonderlijk verhuurd wordende WOONHUIZEN en hunne ERVEN (alles te zamen in één koop), staande en gelegen op den hoek van de Lijnbaansgracht en Gieterstraat, wijk 49, n.° 5420, 5441 en 5442. Breeder bij Biljetten omschreven, en te bezigtigen 's Maandags, 's Woensdags en Vrijdags, van 11 tot 2 uren, mits vertoonende een Briefje, door een der gemelde Makelaars onderteekend. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags, ten Kantore van gemelden Notaris Mr. J. FABIUS, op de Keizersgracht, tusschen de Leidschegracht en Leidschestraat, voor een ieder te zien zijn.

** *TE HUUR* of *TE KOOP*, terstond, een zeer modern en logeabel HEERENHUIS en TUIN, staande op een der beste standen binnen de stad Delft. Te bevragen bij den Heer A. S. MAAS, Mr. Metselaar op de Sint-Hijpolitusbuurt, te Delft voornoemd, en bij AD. DEMMERS *Abz.*, in den Oppert, te Rotterdam.

** Te ROTTERDAM ligt in Lading: Naar LONDEN, het Engelsch Packetschip *Neptune*, Kapit. *John Baker*, Adres bij J. ANTHONIJ, Bestelmeester, ten Kantore van de Heeren KUIJPER, VAN DAM en SMEER, en HUDIG en BLOKHUIJZEN.

** M. BROEN *Mz.*, te Amsterdam, adverteert, dat op Woensdag den 1 Augustus 1821 en vervolgens alle Woensdagen, des voormiddags van 10 tot 1 uur, ten zijnen Kantore zal worden gevaceerd ter betaling van ZESTIG GULDENS, op de aandeelen in de Plantagie *LIVONIA*, te Suriname, en zulks tegen intrekking der Achtste Coupon, en worden de Houders der Zesde Coupon n.° 191, en der Zevende Coupons, n.° 40, 102, 170, 186 en 196, dewelke nog niet ter ontvangst gepresenteerd zijn, daartoe bij deze andermaal opgeroepen.

** Namens het Administratie-Kantoor te Delft wordt geadverteerd, dat de COUPONS van Certificaten, Werkelijke Schuld, door hetzelve uitgegeven en verschenen den 1 Julij 1821 en bevorens, dagelijks aldaar, en bij de Heeren E. en H. VAN CRANENBURGH, te Amsterdam, worden betaald op den gewonen voet.

** De Ondergeteekende, geautoriseerd door de Eigenaars der ZINK-FABRIJK, voormaals geaenteerd hebbende onder de firma van *DONIJ en Co.*, te *Luik*, berigt bij deze het Publiek, dat gezegde Eigenaars, ter voortzetting en uitbreiding van gemelde Fabrijk, geene moeite sparen, om zoo in taaiheid als duurzaamheid het Zink te doen pletten tot gebruik van Goten, Daken en Pijpen, alsmede tot alle ander gebruik; wordende het publiek bij deze gewaarschuwd, zijn Zink van anderen te onderscheiden, daar hij geen Zink plet dan van de Erts, die in den ouden Berg in de nabijheid van Luik gevonden wordt, daar andere lieden vreemd Zink doen pletten. De ondervinding heeft bewezen, dat het vreemde Zink geenszins bij het Inlandsche te vergelijken is, daar hetzelve oneindig brosser is, en geene buigzaamheid bezit. — De depôts van hetzelve zijn geplaatst te Amsterdam bij DIRK WAKKER en ZOON; te Rotterdam bij E. P. LÖHNIS en te Utrecht bij de Wed. FOKKENBERG, PIJMAN en Co. De Bladen zijn gemerkt met deszelfs naam,

F. D. MOSSELMAN.

** De BANKHOUDER van MAASSLUIS zal, op Woensdag den eersten Augustus 1821 en volgende dagen doen verkoopen: ALLE de PANDEN, die in de maand Mei, Junij en Julij 1820 beleend zijn; degenen, die de verkooping van hunne Panden willen voorkomen, zullen de Interessen daarvan uiterlijk moeten afdoen den 27 Julij 1821.

** H. RUTHERFORD, G, n.° 74, op de Hoogstraat, te Rotterdam, maakt aan zijne talrijke Begunstigers bekend, dat hij weder van Londen is gearriveerd met een aanzienlijk Assortiment *Engelsche* MANUFACTUREN, bestaande voornamelijk in allerhande soorten van Kousen, Cassa Batisten, Diemeten, Engelsche Linnens, Neteldoeken, Gazen, Kamerdoeken, Meubelchitsen, Chitsen, Ginghams, Flanellen, Tafelkleeden, Tapijten, Sprei̇jen, Calaminken, Manchester, en vele andere GOEDEREN meer; ook neemt hij deze gelegenheid waar, om het geëerd Publiek te bedanken voor de gunst, welke zij aan hem hebben willen schenken, en verzekert hun, dat hetzelve zich van eene prompte en civiele bediening kan verzekerd houden, terwijl de minste prijs steeds voor alles, zoo wel in het groot als in het klein, gevraagd wordt.

** *OPROEPING van CREDITEUREN.*

De Crediteuren van den gefailleerden Boedel van ARNOLDUS HENDRIKUS BRAAKLAND, Winkelier, wonende te Rotterdam, aan den Visschersdijk, worden door deze opgeroepen te compareren, tegens Woensdag den vijf-en-twintigsten Julij aanstaande, des namiddags te vijf uren, ten Raadhuize dezer Stad, ten einde, overeenkomstig art. 480 van het wetboek van Koophandel, ten overstaan van den Ondergeteekenden Regter-Commissaris van hetzelve faillissement, over te gaan tot het formeren van eene nominatie in triplo van Crediteuren, ter benoeming van provisionele Curators.

J. F. HOFFMAÑ *Jr.*, *Regter-Commissaris.*

** Een ieder zij gewaarschuwd, geen Crediet te geven aan de EQUIPAGIE van het Engelsche Schip *Leopold*, gevoerd door Kapit. *J. Jackson*, alzoo noch door hem, noch door iemand anders eenige betaling daarop zal geschieden.

** G. H. MATTES *Gz.*, Makelaar, zal op Donderdag den 19 Julij 1821, 's avonds te 5 uren, in *de Brakke Grond*, in de Nes, te Amsterdam, verkoopen: Eene extra frissche en reëele partij Fransche Batisten, Haarlemmer gebleekte, Bijleveldsche, Overzeesche, best blank Vlaamsch Pedolier, en meer andere soorten van Witte en Ruwe Linnens; alsmede eene partij Fransche Gazen en Kamerdoek, Katoene Lijnwaden, Wolle en Katoene Manufacturen, Kousen en meer andere GOEDEREN; breeder bij Notitie.

** J. E. LUBLINK, G. J. ROLAND HOLST, F. DER KINDEREN, A. VAN DER SLUIJS, J. H. A. BALWÉ en J. BOELEN, Makelaars, zullen, op Maandag den 23 Julij 1821, des avonds te 6 uren, te Amsterdam, in *het voormalig Nieuwezijds Heeren-Logement*, op den Haarlemmerdijk, verkoopen: Het HOL van het BRIKSCHIP, genaamd *VRIENDSBELEID*, mitsgaders eene aanzienlijke partij SCHEEPS-GEREEDSCHAPPEN, bestaande in *Ankers*, *Touwen*, *Zeilen*, *Rondhouten*, eene partij ZEILDOEK, benevens een extraordinair snelzeilend *gekoperd* PLAISIER-VAARTUIG, voorzien van verscheidene Commoditeiten, Kombuis enz., voorts eenige PATENT-GLAZEN; alles breeder bij Notitie en berigt bij de Makelaars.

** J. E. LUBLINK, G. J. ROLAND HOLST, F. DER KINDEREN, A. VAN DER SLUIJS, J. H. A. BALWÉ en J. BOELEN, Makelaars, zullen, op Maandag den 23 Julij 1821, des avonds te 6 uren, te Amsterdam, in *het voormalig Nieuwezijds Heeren-Logement*, op den Haarlemmerdijk, verkoopen: Een extraordinair welbezeild KOFSCHIP, genaamd *CORNELIS*, laatst gevoerd door Kapitein *J. F. Stavanger*, lang 25 ellen 2 palmen, wijd 5 ellen 1 palm 9 duimen, hol 2 ellen 6 palmen 9 duimen, *alles Nederlandsche maat* (zijnde *Amsterdamsche maat* lang 89 voeten, wijd 18 voeten 4 duimen, hol 9 voeten 5¼ duimen). Breeder bij den Inventaris en berigt bij de Makelaars.

** R. HOIJMAN, J. VAN OUWERKERK DE VRIES, J. LUIJT *Pietersz.*, J. BOELEN, H. J. RIETVELD en J. ALTENA, Makelaars, zullen, op Maandag den 23 Julij 1821, des avonds te 6 uren, te Amsterdam, in *het voormalig Nieuwezijds Heeren-Logement*, op den Haarlemmerdijk, verkoopen: Een extraordinair welbezeild BRIKSCHIP, genaamd *ALMELO*, gevoerd door Kapitein *Reijer Smit*, lang 24 ellen 3 palmen 5 duimen, wijd 6 ellen 7 palmen 2 duimen, hol 4 ellen 1 palm 7 duimen, *alles Nederlandsche maat* (zijnde *Amsterdamsche maat* lang 86 voeten, wijd 23 voeten 8 duimen, hol 14 voeten 8 duimen). Breeder bij den Inventaris en berigt bij de Makelaars.

** De Heer SCHEVERS, te Tiel, zal, door een daartoe bevoegd Ambtenaar, publiek verkoopen: Ongeveer 3 Bunders, 39 Roeden, 66 Ellen, 34 Palmen en 36 Strepen (oude Maat 4 Morgen), extra wel gewassen VLAS, staande op Pasenwaaij, een half uur beneden de stad Tiel, digt aan de Rivier *de Waal* gelegen, op Woensdag den 25 Julij 1821, des avonds om vijf uren, ten huize van den Kastelein *H. Roezing*, in *het Heeren-Logement*, te Tiel.

** *OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING te Delft.*

SIMON ADRIANUS SCHOLTEN, openbaar Notaris, residerende te Delft, als last en order hebbende van zijn Principaal, is van meening, op Donderdag den 26 Julij 1821 te veilen en op Donderdag den 9 Augustus 1821 te verkoopen, beide de voorschreve dagen des namiddags te drie uren precies, in het Logement *de Star*, ten huize van *Willem Walterbos*, bij de Ketelpoort der stad Delft:

N.° 1. Een kapitaal, zeer aanzienlijk, hecht en sterk Dubbeld HUIS en ERVE, sedert weinige jaren genoegzaam geheel in een modernen smaak vertimmerd, voorzien van dertien zoo Boven- als Benedenkamers of Zalen, meest allen naar den nieuwsten smaak gestukadoord, behangen en van Schoorsteenen voorzien; waaronder eene fraaije Eetzaal en eene Kamer, beiden uitzigt hebbende op den Tuin; ruime Droogzolders, Domestique Kamers, twee Keukens en vier Kelders; voorts van zoodanige meerdere en andere Services en Commoditeiten als tot eene aanzienlijke Woning vereischt worden; hebbende dit *Huis* wijders eene daar naast gelegen vrije Poort, uitkomende aan het oude Delft; en zijnde achter hetzelve Huis gelegen een groote, nieuw aangelegde en met beste Vruchtboomen beplante Tuin, eene Voliere en een Koepel, op Stads Vest; welke Koepel, die op voorschreve Vest een uitgang heeft, almede gestukadoord, behangen en van een Schoorsteen voorzien is; alles staande en gelegen aan de Westzijde van het oude Delft, binnen de stad Delft; zijnde voorts aan dit Perceel verheeld en daartoe behoorende een KOETSHUIS, STALLING voor vijf *Paarden* en ERVEN, voorzien zoo van de noodige Hooizolders als andere vereischten en gemakken, staande en gelegen in de Kloksteeg, binnen de stad Delft, uitkomende aan het oude Delft, zeer digt bij het hiervoren omschreven Huis; alles gedesigneerd wijk 3, n.° 37.

N.° 2. Een groot, hecht en sterk PAKHUIS en ERVE, met twee Korenzolders daar boven, en met een ruime zeer schoone Kelder, bijzonder geschikt tot Boterhandel, staande en gelegen aan de Westzijde van de Korenmarkt, binnen de stad Delft; gedesigneerd wijk 1, n.° 90.

N.° 3. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, met een ruim open Erf en een Tuin daar achter, en met eene Poort daar nevens; bestaande dit *Huis* beneden in een Voor- en Achterhuis, Keuken en Snuiver; en boven in een Voor- en Achterkamer, mitsgaders Droogzolder; in welk *Huis* tegenwoordig eene Herbergiers-Affaire wordt geëxerceerd, staande en gelegen aan het Zuideinde, buiten de Ketelpoort der stad Delft, in wijk 7, n.° 161.

N.° 4. Eene Partij allerbest zoo WEI-, HOOI- als TEELLAND, groot 4 Bunders, 16 Roeden, 69 Ellen, 98 Palmen, 15 Duimen en 28 Strepen (4 Morgen 536 Roeden oude Maat), gelegen even buiten de Ketelpoort der stad Delft, en onder de Jurisdictie of Gemeente van Vrijenban.

De Conditien zijn te vernemen en informatien te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris SCHOLTEN.

** *In naam van Zijne Majesteit en der Justitie.* — VERKOOPING, ter Rolle van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Rotterdam, van een TUIN, TUINHUIS, KOEPEL en ERVE, Omheiningen en al wat daaraan aard- en nagelvast is, met de bepotingen en beplantingen van Vruchtboomen en andere soorten van Gewassen daarop staande; zijnde bevorens geweest twee Tuinen, doch thans geapproprieerd tot een, staande en gelegen even buiten doch onder de jurisdictie van de stad Rotterdam, arrondissement van dien naam, provincie Holland, Zuiderkwartier, in de Zwarte Paardelaan, loopende van den Schiedamschen Singel naar den Binnenweg, en welke Tuin, zoodanig die thans door bijeentrekking is gesitueerd, belend ten Zuiden *Barend Gubbels* en ten Noorden *Rasmus Quant*; strekkende voor uit de Laan tot achter aan de Vlet- of oude Molensloot, litt. T, n.° 122 en 123.

Gearresteerd ten laste van den Heer *Willem Rieborn*, particulier, wonende even buiten Rotterdam, in de Zwarte Paardelaan, wijk T, n.° 122 en 123; ter requisitie van den Heer *Isaac Rochussen*, rentenier, wonende te Rotterdam, in den Oppert, wijk F, n.° 1, domicilium kiezende ten huize van den Procureur *Isaac Jacobus Rochussen*, wonende mede te Rotterdam aan de Nieuwehaven, wijk M, n.° 277, die in dezen zal occuperen; bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder *Johannes Bax*, in dato den zevenden Junij 1800 één-en-twintig, geregistreerd te Rotterdam den volgenden dag, door den Ontvanger *Versfer*; op het Bureau der Hijpotheken te Rotterdam overgeschreven den twaalfden en ter Griffie van voorz. Regtbank den zestienden der gemelde maand, en waarvan copie is gelaten aan den Heer *L. Plemp van Duiveland*, vervangende den Heer *Dammes Ledeboer*, Griffier van het Vredegeregt van het kanton Rotterdam n.° 1, en aan Heeren Burgemeesteren der stad Rotterdam, in handen van den Heer Mr. *Marinus Hoog*, fungerend President.

De eerste Afkondiging der Memorie van Lasten zal plaats hebben op Woensdag den twee-en-twintigsten Augustus 1800 één-en-twintig.

ROCHUSSEN, *Procureur.*

** Eene WEDUWE, met vier Kinderen, presenteert haren dienst tot het Bewasschen van Kindergoed, alsmede van alle andere Linnen- en Wollengoed; kunnende van haar werk de voldoenste getuigen produceren, en recommandeert zich mede als Schoonmaakster. Adres in den Catshoek, n.° 121, even buiten Rotterdam.

** Een Gehuwd PERSOON, door verandering in eene Affaire buiten bestaan zijnde, het Boekhouden verstaande en ook een weinig Fransch en Engelsch, zag zich gaarne geplaatst, het zij als Boekhouder of als Kantoorbediende, of tot het waarnemen van een Magazijn, in of buiten de Stad. Adres, onder de letter M, bij den Boekhandelaar F. W. KRIEGER, in de Hoofdsteeg, te Rotterdam.

** *TE KOOP*: Drie Lange HONDEN, waarvan één zeer goed draagt; te bevragen bij *J. Dans*, aan de Goudsche Wagestraat, in eene Slijterij, lett. K, n.° 495, te Rotterdam. Brieven *franco*.

** Eene WEDUWE, van den Roomschen Godsdienst, oud 40 Jaren, zag zich gaarne geplaatst als HUISHOUDSTER, binnen of buiten de Stad; men kan van haar de voldoenste getuigen bekomen. Adres bij den Boekbinder J. A. GROENENDIJK, op de Hoogstraat, over de Fransche Kerk, te Rotterdam.

Te *ROTTERDAM*, bij JAN ARRENBERG.

BIJVOEGSEL, behoorende tot de *Rotterdamſche Courant* van Saturdag den 14 Julij 1821, n.o 84.

Intusſchen ontſtond voor eenige weken in Noord-Holland vrees voor het behoud van den grooten Helderſchen zeedijk, dat prachtig gedenkteeken van den moed en de ſtoutheid onzer vaderen, en de regering, zoo wel als de ingezetenen van de Helder, bekommerden zich over hetgeen zij meenden, dat hun dreigde; eene zeer aandachtige inſpectie echter, door mij perſonelijk, ten overſtaan zoo wel der beambten van den provincialen waterſtaat, als van het plaatſelijk beſtuur, langs geheel die zeewering genomen, heeft mij overtuigd, dat dezelve genoegzaam in den toeſtand gebleven is, waarin zij bij den aanleg geweest is, en dat alzoo geen ander of meerder gevaar beſtaat, dan dat, hetwelk uit den aard der zaak aan zulk een kunstmatig en aan de woede der zee blootgeſteld bolwerk ſteeds eigen is.

Ik houd het echter daarvoor, dat evenals Noord-Holland zich reeds met het gewoon onderhoud der Helderſche zeeweringen belast heeft, even zeer het herſtel van buitengewone rampen aan dezelve, welke God genadig verhoede, de krachten van dat gedeelte van Holland oneindig zoude te boven gaan; en dat eene zoodanige bekostiging even weinig met billijkheid van Noord-Holland zoude kunnen gevergd, als het doortrekken van de groote ſteengloijing tot aan en langs het zoogenaamd wierhoofd aan het Nieuwediep, nimmer aan hetzelve zal kunnen worden opgelegd; iets, hetgeen wel vroeger of later zal moeten, en niet dan met zware onkosten zal kunnen geſchieden; maar met te meer grond ten laste van het Rijk kan gebragt worden, naar mate een zoodanig werk, noch onder de categorie van gewoon, noch onder die van buitengewoon onderhoud of herſtel kan geſchikt worden, en dat punt thans eerst provinciale waterkeering geworden is, nu men, ten behoeve der plaatſing van de onderſcheidene rijks etablisſementen aan het Nieuwediep, den zeedijk van den voormaligen op zich zelven ſtaande Helderſchen polder heeft weggegraven, en daardoor de kade van het Nieuwediep, het wierhoofd en het onbeſtorte end wierdijk tot de groote waterkeering van het oude West-Vriesland heeft overgebragt.

Ik trede, Edel Groot Achtbare Heeren! met uliedden in deze bijzonderheden, deels om dat zij doen zien, dat Gedeputeerde Staten den meest ernſtigen aandacht *daarop* vestigen, dat de provincie niet verder bezwaard worde, dan met den aard der haar door den Koning opgedragene werken overeenkomt, maar deels ook om het gewigt dezer conſideratien, en het gebruik, 't welk daarvan vroeg of laat met billijkheid zal kunnen gemaakt worden. —

De groote wegen, zoo onlangs aan de zorg en bekostiging der provinciale autoriteit opgedragen, zijn bij een koninklijk beſluit weder aan deze ontnomen, en tot het beſtuur van den waterſtaat terug gebragt; men heeft deze afſcheiding met leedwezen gezien, zelfs om dat zij eene goede en doelmatige organiſatie van het perſoneel der beambten van den waterſtaat, nu alleen voor weinige waterſtaatswerken benoodigd, meer moeijelijk maakt, dan om dat in Noord-Holland vele belangrijke verbeteringen op de groote wegen waren voorgedragen en bearbeid, welke, zonder merkbaar bezwaar, voor dit gedeelte van de provincie, op derzelver aanzien en belang van belangrijken invloed zouden geweest zijn, en die welligt door deze geheele omkeering der zoo onlangs daargeſtelde vormen minder ſpoedig zullen kunnen tot ſtand komen; dan men heeft ook hier geëerbiedigd, vastſtellende, dat zoo lange algemeene bepalingen ſchier overal, en voor alle deelen des Rijks noodzakelijk geoordeeld worden, de locale behoeften en partiële belangen billijk wijken moeten.

De groote werken in Holland zijn krachtdadig voortgezet. Het groot kanaal van Amſterdam naar het Nieuwediep zal dit jaar tot aan de Zijp voltooid, en oogenſchijnlijk in 1824 voltrokken zijn. 's Konings ernſtige medewerking overwint alle beletſelen en de hulpvaardigheid van alle beſturen en belanghebbenden ruimt alle hindernisſen op; drie belangrijke perceelen, bij, in en om de ſtad Alkmaar gelegen, worden ten nutte van 's Rijks marine reeds op de volle diepte van 20 voeten gebragt, en de dag ſpoed aan, op welke men, onder den Goddelijken zegen, de zeeën der wereld met de hoofdſtad vereenigd en de meest gemakkelijke toenadering tot dezelve voor alle volken der aarde zal geopend zien!

Ook naar de landzijden worden aanmerkelijke verbeteringen in de communicatien daargeſteld, en door de verbreeding van ſluizen en bruggen, en de verdieping van kanalen en vaarten, van de vaart aan de Lek in de provincie Utrecht, en van eene andere zijde door het project van een verbeterd kanaal van de ſtad Gorichem tot Amſterdam, die ſtad als het middenpunt geſteld van alle betrekkingen en van alle belangen!

Ja, Mijne Heeren! 's Konings uitgeſtrekte en weldadige bedoelingen kennen geen perk, en indien God den Vorst in het leven ſpaart, en ik mijne adminiſtratie in dit gewest nog eenige jaren beſtendigd zie, dan zal ik bij geen der volgende verſlagen aan U Edel Groot Achtbaren in verlegenheid behoeven te blijven, telkens van nieuwe en groote verbeteringen te gewagen, welke, of door Zijne Majeſteit ondernomen, of voorgeſteld en beproefd zijn geworden.

Ook in Zuid-Holland is de belangrijke communicatie met zuidelijke gewesten over Dordrecht geopend, en die weg, welks ſtrekking door het eiland van Dordrecht moeijelijkheden van de zijde der landeigenaren had ondervonden, is genoegzaam tot ſtand gebragt.

Maar, Mijne Heeren! er is veel meer gedaan; de belangen van den waterſtaat dezer gewesten in het algemeen, en van Gelderland, Holland en Utrecht in het bijzonder, hebben 's Konings bezorgdheid opgewekt; zijn vaderlijk oog, door de ervaring geleid, heeft zich op de geſchiedenis der afgeloopen jaren gevestigd; het heeft zich de toenemende gevaren voor het phijſiek aanwezen van vele oorden zijns Koningrijks niet verborgen; en, bij eene algemeen erkende noodzakelijkheid van eenig daar te ſtellen redmiddel, de moeijelijkheid der keuze, te midden der verſcheidenheid van ſtelſels, door bevoegden voorgedragen, zich niet ontveinsd.

Eene commisſie van vertrouwde, kundige en onzijdige mannen is op 's Konings last werkzaam, om den ſtaat der rivieren te onderzoeken en middelen van redding voor de bedreigde punten voor te ſtellen; zij zal binnen een bepaalden tijd het reſultaat harer overwegingen over een der belangrijkſte onderwerpen aan de wijsheid van Hoogstdenzelven moeten voordragen, en, zoo immer, kan men hier zeggen, dat het van den uitſlag harer pogingen, onder den Goddelijken zegen, zal afhangen, of de bewoners van een belangrijk gedeelte van ons vaderland vroeger of later als de Batavieren en andere voorvaderlijke ſtammen weder moerasſen bewonen, dan wel op welige akkers, door eigen arm, aan eene woeste natuur ontrukt, bloei, welvaart en huisſelijke zaligheid zullen beſtendigen.

Ja, Mijne Heeren! onze deelnemende wenſchen zijn dan ook voor die braven, wier namen bij de nageſlachten, zoo wij hopen, zullen in zegen zijn, en wier roem den roem van onzen Koning en van zijne regt vaderlijke regering zal vereeuwigen.

De droogmaking van het Haarlemmermeer blijft voor als nog het voorwerp eens beſpiegelenden geſchrijfs en de verhandeling van den baron *van Lijnden* heeft over dit onderwerp, voor welke bedenkingen dan ook ſommige punten van dezelve mogen vatbaar geoordeeld worden, een zeer belangrijk licht verſpreid; bij den wensch, dat die eenmaal worde tot ſtand gebragt, wordt het meer dan ooit moeijelijk, over de wijze hoe, iets te zeggen, en ik moet mij geheel bepalen tot het verlangen, dat, indien eenmaal deze onderneming mogt worden geoordeeld het belang en het bereik van bijzondere deelhebbers te boven te gaan, dezelve dan, als voor het algemeen Gouvernement altijd belangrijk en altijd voordeelig bij de erkende mogelijkheid der uitvoering, niet moge in vergetelheid geraken.

De landbouw in Holland heeft over 1820 niets zeer bijzonders opgeleverd; de dalende prijzen der producten verſpreiden eenen ongunſtigen invloed op het lot der bouwlieden, hetwelk wederkeerig nadeeligen invloed heeft op het beſtaan der werkende klasſe, en aan dezelve niet geheel door het goedkoop der levensmiddelen vergoed wordt. Misſchien dat de pachten onevenredig aan de verlaagde markten, als eene hoofdoorzaak van het verval van den boerenhandel, zouden kunnen worden aangemerkt; eene onderſtelling, waaraan men te meer ſchijnt te mogen hechten, naar gelang de prijs der land-eigendommen in Holland te midden van de verminderde waarde van alle veldgewasſen aanhoudend klimt; iets, hetgeen ja wel ruimte van kapitalen aantoont, doch tevens eene disproportie tusſchen de waarde van vruchten en de hoeveelheid der pachten met grond vermoeden doet. Zijne Majeſteit heeft eenige conſideratien omtrent dit belangrijk onderwerp aan U E. G. A. voor derzelver tegenwoordige zittingen voorgedragen en ik waag het dus niet, door eenige ontwikkeling mijner denkbeelden ten dezen, het oordeel van U E. G. A. vooruit te loopen.

Men heeft in Noord-Holland opgemerkt, dat zich aldaar een oud ſpreekwoord bevestigd heeft, dit namelijk:

Er is geen muis in 't land,
Of laat een gouden tand;

alzoo die graslanden, welke in 1819 door de muizen als omgeploegd waren, en zich dien ten gevolge nog in de lente van 1820 geheel raauw vertoonden, in den zomer van dat jaar niet ſlechts begroeiden, maar door hun goed en voordeelig gewas, tot eens ieders verwondering, boven andere door dat ongedierte niet geteisterde landen onderſcheidden; eene bijzonderheid, welke ik gemeend heb, als in het voorbij gaan, aan de opmerkzaamheid van U Edel Groot Achtbaren niet te moeten onttrekken!

In het zuidelijk gedeelte van Holland heeft zich in twee gemeenten eene bedenkelijke ziekte onder de paarden begonnen te openbaren, ter ſtuiting van welke gepaste maatregelen genomen zijn, die het gewenscht gevolg gehad hebben.

Het lage gedeelte van den Alblasſerwaard niet dan laat in het najaar zijnde droog geworden, hebben die landen in 1820 geene vruchten opgebragt, terwijl die in de vijf Heerenlanden weinig beduidend geweest zijn, en het voor beiden te bejammeren is, dat de uitgebreidheid der overſtroomingen, en het aan de veroorzaakte ſchaden geheel onevenredige der zamengebragte gelden, ſlechts eene zeer onvoldoende te gemoetkoming hebben toegelaten.

De cadastrale werkzaamheden worden met verdubbelde kracht in de beide gedeelten van Holland voortgezet; die der hoofdſtad is werkelijk aangevangen, en, bij de overtuiging, dat de geheele uitwerking van deze langzame medicijn het eenige radicaal redmiddel is voor den bezwaarden aanſlag dezer provincie in de algemeene grondlasten des Rijks, voegen wij den wensch, dat de beëindiging derzelve al meer en meer moge beſpoedigd, en even daardoor eenmaal eene regtvaardige gelijkheid ten dezen tusſchen alle de deelen des Rijks zal kunnen worden daargeſteld.

Het metrieke ſtelſel, hoezeer ook door gewoonten, verouderde verhoudingen en vooroordeel beſtreden, handhaaft zich vrij geregeld, en men moet althans ter eere der aanzienlijkſte handelaren erkennen, dat zij de moeijelijkheden, van de invoering van het nieuwe ſteeds onafſcheidbaar, met eene medewerking en verlichtheid van geest opruimen en de zaak zelve met eene welgezindheid onderſteunen, welke aan alle ſtanden, de minst beſchaafde ook niet uitgezonderd, ten prikkel en voorbeeld ſtrekken moet.

De over het algemeen gebrekkige ſtaat der gevangenisſen heeft 's Konings bijzondere aandacht getrokken; ik ben in de gelegenheid geweest, met de door Hoogstdenzelven daartoe ſpeciaal benoemde commisſarisſen, in conferentie en correspondentie te treden over dat voor 's Rijks financien, en voor de moraliteit der gevangenen zelve zoo belangrijk object, en ik ben er zeer verre af van de hoop te verliezen, om, van de groote etablisſementen, welke vroeg of laat zullen worden daargeſteld, niet eenig beduidend van dat ſoort voor de provincie Holland te zullen behouden.

De algemeene tentoonſtelling te Gent heeft het fabrijkwezen ook van Holland van eene gunſtige zijde doen kennen; te midden der onderſcheidene voorwerpen van hollandſche nijverheid, welke ik daar heb onderſcheiden, heb ik echter opgemerkt, dat de ingezetenen van dit gewest in het dwalend begrip geweest zijn, dat geene dan zeer beduidende of kostbare en ſierlijke producten van volksvlijt aldaar behoorden geëxponeerd te worden, zonder te bedenken, dat het bewijs der volmaking van iedere nuttige ſoort, hoe onkostbaar en eenvoudig in zich zelf, het hoofddoel eener nationale tentoonſtelling is; — het zal ons aller taak zijn, Mijne Heeren! bij volgende tentoonſtellingen onze ingezetenen hieromtrent toe te lichten en aan te ſporen, om, door inzending van hetgeen zoo ruim ook in Holland voorhanden is, te deelen in den roem en prijs, welke zoo vele onzer hollandſche fabrijkanten, in vergelijking het gering aantal inzenders, aldaar nu reeds verkregen hebben.

De godsdienst-oefeningen der onderſcheidene kerkelijke genootſchappen zijn ongeſtoord voortgegaan, en indien in het bezwaar van vele proteſtantſche gemeenten omtrent den ſtaat hunner kerkgebouwen nog niet gelijkelijk met die van vele in andere gewesten, en van onze katholijke medechristenen in deze provincie is kunnen voorzien geworden, zoo is dit aan omſtandigheden toe te ſchrijven, welke thans, zoo ik meene, opgeruimd, de hoop doen koesteren, dat nog dit jaar door Zijne Majeſteit ook aan de proteſtanſche kerken in Holland een bijſtand zal verleend worden, geëvenredigd aan hunne behoeften en aan de ſubſidien, aan anderen toegekend.

Het præſidie der Gouverneurs in de beide deelen van Holland van het collegie van toeverzigt over de kerkelijke adminiſtratie der Hervormden in die provincie, hoe vele onaangenaamheden het ook oplevert, en hoe dit dan ook alleen uit gehoorzaamheid is aanvaard, ſtelt hun echter in de gelegenheid, de behoeften der onderſcheidene kerkgemeenten van nabij te kennen, en derzelver nooden te onderſteunen, zoo wel als om de onderſcheidene regten en pligten, en met dezelve den bloei en de goede orde der gemeente te helpen handhaven en verzekeren!

(*Vervolg op den kant.*)

De betrekkingen der Gouverneurs, Edel Groot Achtbare Heeren! zijn dan eens op deze wijze, dan weder door hunne roeping aan het hoofd van het provinciaal ſchoolwezen, in het laatſte jaar aanzienlijk vermeerderd, en eindelijk door den nieuwen lastbrief, voor hun door den Koning daargeſteld, belangrijk uitgebreid; die vermeerderde betrekkingen vermeerderen met de werkzaamheden zelve vooral de mate hunner verantwoordelijkheid, en zij behoeven, tot eene rigtige uitvoering der aan hun opgedragene pligten, en tot vermijding der menigvuldige botſingen, aan welke zij zich dagelijks zien blootgeſteld, eene krachtige onderſteuning van alle de onderſcheidene gezagvoerderen; maar, gezind om het goede te ſtichten, hetwelk onze hand vindt om te doen, veréérd met het vertrouwen des Konings, geſchraagd door den arm der weldenkenden, overal en op alle plaatſen; in U Edel Groot Achtbaren, als vertegenwoordigers der provincie, de handhavers van orde, van de wet en van het wettig gezag aantreffende, vinden wij ons, waar dan ook, omringd door kunde, hulp en ijver, en eene zoodanige eenſtemmige medewerking van regenten en ingezetenen verzekert aan deze aanzienlijke provincie zulk eene mate van rust en voorſpoed, als alleen door ware vaderlandsliefde en eensgezindheid tusſchen alle ſtanden kunnen verkregen worden.

Eene zoodanige gelukkige ſtemming, Edel Groot Achtbare Heeren! wordt het meest door ware wijsheid en zedelijke beſchaving onder ons aangekweekt, en door eene godsdienſtige en verlichte opvoeding ook voor het toekomſtig geſlacht voorbereid en bevorderd; maar, hoe gunſtig ſpelt ons dan ook niet de bloei van alle inrigtingen, aan kunſten, wetenſchappen, aan opvoeding en onderwijs verbonden, te gelijk met den zegen van het tegenwoordige, eene heilrijke toekomst? Daar toch, waar godsdienst en zedelijkheid bloeijen, en die beiden niet ophouden door leer en voorbeeld op het hart der jeugd eenen gunſtigen invloed achter te laten; daar, waar de geest van het opkomend geſlacht van de wieg tot aan de raadzaal met gezonde en nuttige ſpijzen gevoed wordt, daar mag men voor de toekomst iets goeds verwachten; daar wordt het kind van de prilſte jeugd af door gezuiverde begrippen geleid, en tot eerbied voor het Opperwezen gevormd; daar wordt de jongeling, bij het klimmen der jaren, aan de hand van brave en menschkundige leidsmannen, bewaard voor de overdrevenheid zijner eeuw; daar wordt hij, bij het behoud eener wijze en billijke toepasſing van afgetrokkene beſpiegelingen, op derzelver mogelijke beſtaanlijkheid in den maatſchappelijken ſtaat, opgekweekt tot den ſtand, waartoe de Voorzienigheid hem eenmaal roepen wil, en in welken hij dan gevoelens openbaren zal, die de vrijheid met het geluk, en het geluk met de vrijheid der volken, en die beide met orde en wet vereenigen kunnen.

Zoodanig in de daad, Mijne Heeren! en ik verheug mij dit te kunnen zeggen, is de ſtaat van opvoeding en onderwijs

(*Vervolg op de tweede bladzijde.*)

over het algemeen in de lagere en hooge ſcholen van dit gewest; en, indien ik het eerſte althans voor dit deel van Holland van nabij weet en het met volle vrijmoedigheid zeggen mag, dat het zich meer en meer verbeterend lager onderwijs in de ſcholen, door de kunde en zedelijkheid der onderwijzers, en het ijverig toevoorzigt der bevoegde autoriteiten, bloeit, en voor de volgende geſlachten zeer veel goeds belooft, zoo mag ik het omtrent het laatſte, omtrent onze hooge ſcholen, even zeer verzekeren, en derzelver meer en meer toenemenden luiſter aan zulk eene wijze leiding harer beſtuurderen toeſchrijven.

Ja zij bloeijen, zoo wel de Hoogeſchool te Leiden als het Athenaeum in de hoofdſtad gevestigd; in geene dier beiden worden die tooneelen geopend, welke zoo vele Akademien in naburige landen ontſieren; en ik herhaal het, ook niets minder dan de wijsheid, het beleid en de regtſchapenheid der Hoogleeraren is noodig, om onze jongelingen niet te doen afdwalen op de zijſporen, welke hun door vreemde ſchriften en opgeſmukte ſtelſels zoo mildelijk worden aangewezen, en de ſtuderende jeugd duurzaam voor dien tuimelgeest te behoeden, die haar op andere plaatſen tot opſtand en velerlei buitenſporigheden vervoerd heeft.

Leidens Akademie heeft in het afgeloopen jaar, nog niet bekomen van het ſmartelijk verlies van haren *Brugmans*, eene nieuwe en zeer zware wonde ontvangen door het onverwacht overlijden van den uitmuntenden hoogleeraar *Borger*, die, bij de kracht en bij het vuur der jeugd, de kennis en de geleerdheid der meest langdurige oefening paarde; wiens geleerdheid boven zijne jaren, en wiens roem boven mijn lof verheven is; eene zoo ik wensch ſpoedige en voorſpoedige overkomst van den waardigen opvolger van den grooten *Brugmans*, den beminnelijken *Reinwardt*, zal aan deze hooge ſchool eene aangename verzachting zijn van het geleden verlies, welke zij te meer behoeft, naar mate het meerdere moeite ontmoet, om de plaatſen der afgeſtorvene hoogleeraren naar eisch weder bezet te krijgen. —

Het Muſeum van natuurlijke historie, dat heilrijk gedenkteeken van 's Konings edelmoedigheid, en der genie en werkzaamheid van den voortreffelijken *Brugmans*, is dit jaar niet alleen merkelijk aldaar volmaakt, maar ook aanzienlijk verrijkt, zoo door aankoop van het beroemde kabinet van vogelen van den heer *Temmink*, als door het in zijne ſoort eenig kabinet voor de vergelijkende ontleedkunde, door *Brugmans* nagelaten, terwijl de aanzienlijke verbeteringen, of geheel nieuwe ſtichting van lokalen voor het Muſeum van oudheid en penningkunde en voor de bibliotheek, beide die inrigtingen meer algemeen nuttig en aan den roem der leidſche Akademie bevorderlijk zullen doen zijn.

Het Athenæum der hoofdſtad, met de Seminarien daaraan verbonden, bloeit uitſtekend, en mag zoo wel op de kunde en wijsheid der hoogleeraren roemen, als zich op het gunſtig gedrag en de moraliteit der leerlingen verheffen.

Ook die inrigting heeft het afſterven van den waardigen hoogleeraar *Cras* te betreuren, aan wien het vaderland zoo vele beroemde en regtſchapene mannen, die het ſieraad zoo der raadzalen als der pleitbanken uitmaken, te danken heeft; dan men is gelukkig genoeg geweest, die plaats door een geſchikt opvolger te kunnen aanvullen, die, met jeugdigen ijver en groote vermogens toegerust, nu reeds zijnen voorganger met lof naſtreeft; het getal der jongelingen neemt beſtendig toe, en vuurt door oplettende aandacht en prijsbare vlijt zoo wel den ijver der hoogleeraren aan, als het den luiſter van het Athenæum vermeerdert. — De bloei der latijnſche ſcholen in de hoofdſtad gaat als met reuzenſchreden voorwaarts, en het getal der leerlingen is, ſedert onze nationale herſtelling in 1813, jaar op jaar, weder zoo veel toegenomen, als het onder de franſche overheerſching verminderd was; terwijl ik bij deze gelegenheid U Edel Groot Achtbaren herinneren moet aan 's Konings weldadig beſluit, waarbij de theologiſche ſtudien der jonge lieden meer gemakkelijk en minder kostbaar gemaakt worden, en door welk beſluit aan de meer of minder gegronde vrees voor eventueel gebrek aan leeraren voor de hervormde Kerk wordt te gemoet gekomen.

Ik kan, Edel Groot Achtbare Heeren! van den ſtaat van het onderwijs in deze provincie niet afſtappen, zonder te gewagen van eene dezer dagen aangekondigde loffelijke onderneming van weldadige mannen in de hoofdſtad, om namelijk de israëlitiſche behoeftige jeugd aldaar ruimere en meer algemeene gelegenheid te geven, om de zegeningen van het lager onderwijs te kunnen genieten; eene onderneming, welke te meer onze goedkeurende aandacht moet opwekken, daar zij ook door andere middelen het meer algemeene doel beoogt van, door beſtaans verbetering, deze zoo jammerlijke gezonken volksklasſe uit haar diep verval op te beuren.

Ook bij andere wetenſchappelijke inrigtingen beſpeurt men ſteeds ijver en werklust; bij het koninklijk nederlandsch Inſtituut gaven in het nu verloopen jaar drie klasſen deelen harer werken uit; en ik zelf was nu en dan getuige van de zeldzame talenten en den kieſchen ſmaak, door onze vaderlandſche geleerden aldaar luiſtervol ten toon geſpreid.

De hollandſche ſchouwburg in de hoofdſtad, onder het ſtedelijk beſtuur terug gebragt, heeft zich ſpoedig uit het diep verval, waartoe die was afgedaald, opgebeurd, en alles doet hopen, dat deze inrigting meer en meer aan vaderlandſche kunst en ſmaak zal worden dienstbaar gemaakt, zonder dat daarom het eigenlijk oogmerk van het tooneel, volks-vermaak en volks-verbetering, eenigzins wordt uit het oog verloren, zoodanig, dat hier het *utile dulci* ſchijnt te zullen getroffen worden, zoo dat men verwachten mag, dat deze inrigting, ook door de toenemende en door de oprigting en aanwas van een opzettelijk daartoe ſtrekkend genootſchap, gebleken belangſtelling in *uiterlijke* welſprekendheid, meer en meer tot volkomenheid zal worden opgevoerd.

Omtrent de adminiſtrative bepalingen, in het afgeloopen jaar, voor dit gewest, of eenig gedeelte van hetzelve daargeſteld, zal ik aan U Edel Groot Achtbaren weinig behoeven te zeggen; ſedert de invoering van een provinciaal blad zijn, althans voor het noordelijk gedeelte van Holland, alle verordeningen, welke eenigzins belangrijk zijn, vrij algemeen bekend gemaakt, terwijl eenmaal alle de bepalingen der grondwet en daarop gevolgde reglementen, voor zoo veel ons gewestelijk beſtuur betreft, in volle en volkomen werking zijnde gebragt, dan nu ook niet veel anders daarvan te zeggen is, dan dat die alle behoorlijk gehandhaafd en beleefd worden.

Genoeg zal het zijn optemerken, dat de overgang der gemeenten van Zuid-Holland, afgeſcheiden of daaraan toegevoegd, wederkeerig heeft plaats gehad, even gelijk dit reeds vroeger in Noord-Holland geſchied was, en dien ten gevolge aan U Edel Groot Achtbaren, omtrent de toevoeging der tot de beide deelen van Holland overgekomen gemeenten tot de kies-diſtricten voor den landelijken ſtand, eene voordragt zal gedaan worden.

Dat het bedelaars geſticht te Hoorn ſteeds, ten gevolge der beſluiten, aan U Edel Groot Achtbaren reeds vroeger medegedeeld, in een moeijelijken toeſtand is; dat de bijdragen, door vele gemeenten voor ſujetten, daarin buiten hun weten en tegen hun verlangen geplaatst, en boven hun vermogen verſchuldigd, te regt door hun beklaagd zijn, met dat gevolg, dat dezelve vaak door het Rijk hebben moeten betaald worden; dat, bij deze nieuwere bepalingen, de moeijelijkheden tot opſporing van het ſchuldpligtig domicilie talloos zijn, en dat ik beſtendig vrees, dat, voor zoo verre Zijne Majeſteit zal vermeenen, dat de vroegere verordeningen en quotelle aandeelen der gemeenten en provincien niet met de billijkheid kunnen worden overeengebragt, dit en alle ſoortgelijke geſtichten, met zoo veel moeiten en kosten daargeſteld, zullen moeten verlaten worden.

Dat de tentoonſtelling van planten en gewasſen binnen de ſtad Haarlem zich ſteeds met toenemenden roem en luiſter ſtaande houdt, en dat eene prijsbare wedijver en onderlinge hulpvaardigheid tusſchen de zuidelijke en noordelijke deelen des Rijks ten dezen het bewijs oplevert, dat landgenooten, daar, waar zij kunstgenooten zijn, en door ſmaak en natuur verbonden worden, zich het meest en hartelijkst vereenigen.

Dat de akademie van beeldende kunſten, reeds voor twee jaren in Amſterdam gevestigd, nog van een behoorlijk lokaal tot voortzetting van haren nuttigen arbeid verſtoken is, en even daardoor, behalve de kosten, welke die inſtelling bereids naar zich ſleept, als niet aanwezig moet beſchouwd worden, maar dat deze vertraging, welke aan eenen zamenloop van omſtandigheden moet worden toegeſchreven, te omſlagtig en te ingewikkeld, om hier voor U Edel Groot Achtbaren te ontvouwen, ſtaat op te houden, en de vertimmering der voor deze akademie benoodigde lokalen nog dezen zomer zal plaats hebben, zoodanig, dat ik mij vleijen durf, dat derzelver volle en nuttige werking met den aanvang van het aanſtaande jaar 1822 zal kunnen plaats hebben.

Dat, desniettegenſtaande de beeldende kunſten, vooral de ſchilder- en beeldhouwkunst, aldaar bloeijen, waarvan, en de luiſtervolle tentoonſtelling te Amſterdam, en het gedenkteeken, onlangs ter eere van den luitenant-admiraal *van Kinsbergen*, door zijne erfgenamen, in de nieuwe kerk der hoofdſtad opgerigt, ten proeve kunnen ſtrekken.

Dat de koninklijke bibliotheek en het muſeum als nuttige bevorderingsmiddelen voor kunſten en wetenſchappen in 's Gravenhage geopend zijn.

Dat de pogingen van het nederlandsch bijbelgenootſchap het drukken van eenen maleitſchen bijbel hebben uitgelokt, waardoor de oude roem der hollandſche boekdrukkunst voor de ſtad Haarlem roemrijk gehandhaafd wordt.

Dat de provinciale en plaatſelijke commisſien van geneeskundig toevoorzigt voortgaan met al dat nut te ſtichten, hetwelk men billijk van die inſtellingen verwachten mag, terwijl die, in de hoofdſtad gevestigd, door het uitſchrijven van prijsvragen en het uitloven van eereprijzen, den ijver der kunstgenooten op eene loffelijke wijze heeft opgewekt.

Dat de vaccine in de beide deelen der provincie niet overal met denzelfden ijver behandeld is, doch dat door beide collegien van Gedeputeerde Staten die maatregelen genomen en uitgevoerd zijn, welke de algemeenheid dezer heilzame kunstbewerking meer en meer kunnen verzekeren.

Dat in Noord-Holland eene ongelukkige vergisſing, door welke rottekruid voor poeder van ſago was afgeleverd, al het noodzakelijke eener geſtrenge handhaving der wetsbepalingen bewezen heeft, hetgeen dan ook met toenemenden ernst heeft plaats gehad.

Dat dit gewest, hetwelk reeds vroeger zoo aanzienlijk in den nood der overſtroomde landen had bijgedragen, en waarvan het zoo vurig de openlegging der wijze van gebruik blijft te gemoet zien, zich ook weder bij den brand te Beilen, in de provincie Drenthe, en bij de collecte voor de ongelukkigen te Paramaribo, op eene wijze onderſcheiden heeft, welke het voortdurend bewijs oplevert, dat Holland, daar, waar het op het weldoen van ongelukkigen aankomt, nimmer vertraagt.

Dat de bijzondere aangelegenheden der ſteden en gemeenten binnen deze provincie op den voet der grondwet gevestigd zijn; dat alles geregeld en goed voortgaat, en dat, indien niet in alle ſteden de wijze van aflosſing der gevestigde ſchulden tot hiertoe heeft kunnen worden tot ſtand gebragt, zulks daaraan alleen moet worden toegeſchreven, dat de middenweg om van den eenen kant niet onregtvaardig te zijn jegens de ſchuldeiſchers, en van de andere zijde, het tegenwoordig geſlacht, hetwelk reeds zoo vele lasten heeft moeten torſchen, niet ten behoeve van het volgende onmatig te belasten, voor vele gemeenten uiterst moeijelijk te treffen is, en dat de 2% ten behoeve van het algemeen beſtuur, op de plaatſelijke begrootingen voorkomende, om, volgens een weldadig koninklijk beſluit geheel en alleen ten nutte der gemeenten gebruikt te worden, door Zijne Majeſteit goedgunſtig aan dezelve zijn afgeſtaan.

De dood heeft drie onzer waardige medeleden uit ons midden weggerukt; wij betreuren het overlijden van de heeren *Borcel van Hogelanden*, *Thade de Vries* en *Tonis*, van welker verlichte en hartelijke deelneming in de welvaart van Holland wij ook in deze vergadering zoo vaak getuigen waren.

En nu, Mijne Heeren! indien het gewigt uwer tegenwoordige zittingen, naar de menigvuldigheid der onderwerpen, welke aan U Edel Groot Achtbaren zullen worden voorgelegd, zoude moeten beoordeeld worden, dan voorzeker zouden velen uwer reden hebben, den tijd als verloren te achten, welke daaraan moet beſteed worden; niet zeer veel toch is bij mij ingekomen, om aan uliedér deliberatien te worden onderworpen, en de retroacten uwer vorige vergadering vullen dit weinige ſlechts in eene geringe mate aan. Dan, Edel Groot Achtbare Heeren! wie uwer is niet overtuigd, dat juist dit weinige het grootſte bewijs is van den geregelden en gevestigden ſtaat van dit gewest; dat juist daar, waar orde en rust bloeijen, de bemoeijingen des beſtuurs behooren te verminderen; dat Uw Edel Groot Achtb. roeping, om vertegenwoordigers der provincie tot de Staten-Generaal te noemen, altijd hoogstgewigtig blijft; en dat het van deze vergadering afhangt, om aan dat hooge ligchaam van Staat beſtendig vele leden te geven, die, bekend met de belangen van Holland, bekwaam en genegen zijn, in de moeijelijke omſtandigheden, waarin zij zich vaak bevinden, ook die belangen met vastheid en ernst te onderſteunen, zoo dikwijls als dezelve niet zullen bevonden worden, aan het algemeen heil des vaderlands opgeofferd, of naar hetzelve gewijzigd te moeten worden.

Ja, Edel Groot Achtbare Heeren! ik herhaal het, die taak is altijd, maar vooral thans, ook hoogstgewigtig; kunde en trouw, vastheid van geest en onafhankelijkheid, behooren de hoedanigheden te zijn, welke boven alle gunst en alle andere confideratien uliedér keuze vestigen zullen, en het beſef, hoezeer het heil des vaderlands, en het behoud der echte zenuwen van den Staat, grootendeels van eene verlichte en edelmoedige medewerking van het ligchaam der Staten-Generaal afhangt, zal U Edel Groot Achtbaren beſten-

(*Vervolg op den kant.*)

Te *ROTTERDAM*, bij JAN ARRENBERG.

dig benoemingen doen uitbrengen, welke door de inſpraak van het geweten, zoo wel als door de erkentelijkheid der ingezetenen, zullen achtervolgd worden.

Wie uwer eindelijk, Mijne Heeren! oordeelt het niet belangrijk, dat zoo vele kundige en aanzienlijke mannen, als ik hier uit alle ſtanden en oorden der provincie voor mij zie, te zamen vereenigd zijn, om den toeſtand van hunnen geboortegrond in vele bijzonderheden jaarlijks ontwikkeld, en zich even daardoor in ſtaat te zien, of in die openingen te bepasten, of tot hetgeen ter verbetering ſtrekken kan mede te werken!

Het is dan niet, Mijne Heeren, door veelheid van werk, of door vermenigvuldiging onzer beraadſlagingen, maar veel meer door onze eensgezindheid tot het goede, en door onze eenſtemmigheid tot afwering van noodelooze bemoeijingen, dat wij ons in den Staat beſtendig onderſcheiden, aan het doel onzer belangrijke inſtelling het best beantwoorden, en, te gelijk met het vertrouwen der ingezetenen, de belangen, die ons zijn aanbevolen, het meest bevorderen zullen.

Dit was, Edel Groot Achtbare Heeren! wat ik meende, bij de opening dezer vergadering aan U Edel Groot Achtbaren te moeten openleggen, ten einde U Edel Groot Achtbaren den toeſtand dezer provincie in vele bijzonderheden te herinneren; deze voordragt levert U Edel Groot Achtbaren voorzeker aangename blijken op, zoo wel van 's Konings werkdadige belangſtelling in de welvaart van Holland, als van den toenemenden voorſpoed van dat gewest.

Trouwens, Mijne Heeren! indien men niet willens blind is, en het oog niet ondankbaar ſluit voor de zegeningen, welke de goede Voorzienigheid, zoo mild als goed, over deze provincie uitſtort, dan moet men erkennen, dat zeer vele middelen van haar beſtaan, bij tegenſtelling met die van andere natien, zich ſtaande houden, ja voorwaarts gaan; dat ook door het nu voorgedragen ſtelſel van belastingen de nevelen zich meer en meer opklaren, welke onze toekomſtige welvaart hebben verduisterd; dat het nationaal crediet, waarbij Holland zulk een overgroot belang heeft, zich doorgaande herſtelt, en dat, indien de commercieele toeſtand der wereld ook voor ons, hier of daar, eenigen tak van voorſpoed en industrie doet weg vallen, de nijverheid onzer ingezetenen daarentegen vele ſpranken doet bijeenzamelen, welke vaak tegen dat verlorene kunnen opwegen; dat Holland zich bij voortduring gunſtig onderſcheidt, door orde en ondergeſchiktheid, door wijze en pligtmatige aanſluiting aan het Gouvernement, waarop het vertrouwt, en aan den Koning, wien het hartelijk bemint; dat overal in en op vele plaatſen buiten de provincie ſporen van Hollandsch rijkdom en Hollandsch welvaart gunſtig worden waargenomen; dat die welvaart, tot op verren afſtand, weldadige druppelen ſtort, welke ook aldaar ten zegen zijn, en dat dan ook dit gewest, hetwelk op het altaar des vaderlands zoo belangrijk offert, en door omſtandigheden geroepen, tot behoud van het Koningrijk, zulk eenen krachtdadigen bijſtand kan en zal aanbieden, ook op de voortdurende liefde en beſcherming van zijnen Koning en de welwillende gezindheid der overige gewesten de billijkſte aanſpraak heeft.